

Referanser: KR 37/24, KR 68/24, KR 14/25, KM 10/25, KR 42/25, KR 59/25

Arkivsak: 24/01890-10

Saksdokumenter:

Vedlegg: Forslag til kirkevalgregler med spor endring

Kirkevalgreglene m.m. (Kirkemøtet 2026)

Sammendrag

Saken gjelder forslag til nye kirkevalgregler som skal gjelde fra og med kirkevalget i 2027. Forslaget bygger på føringene som Kirkemøtet vedtok i sak KM 10/25 om rammer for kirkevalget, samt høring høsten 2025. Hovedformålet med regelendringene er å sikre frie og hemmelige valg, samtidig som valggjennomføringen forenkles betydelig og ressursbruken reduseres på alle nivåer i kirken.

Saken har ni vedtakspunkt:

1. Manntall
2. Endring i regler om døvekirkelige organer
3. Valg i Saemien Åålmege
4. Kirkevalgreglene
5. Endringer i kirkeordning for Den norske kirke
6. Endringer i regler for valg av Kirkerådet
7. Endringer i Kirkemøtets forretningsorden
8. Endringer i retningslinjer for prostiråd og prostimøter
9. Endringer i regler om Samisk kirkelig valgmøte
10. Ikrafttredelse

De tre første vedtakspunktene skal vedtas av Kirkerådet. Vedtakspunkt fire til ni er Kirkerådets forslag til Kirkemøtet. Vedtakspunktene er nærmere omtalt i avsnitt 1.2 i saksdokumentet.

Forslaget til kirkevalgregler er omstrukturert og språklig forenklet for å gjøre det mer tilgjengelig for kirkelige råd, kandidater og velgere. Det er gjort endringer i tråd med Kirkemøtets vedtak.

Digital stemming blir hovedregelen for alle valg, mens kirkelig fellesråd får ansvar for å tilby stemming ved oppmøte i fellesrådsområdet, for å sikre at alle stemmeberettigede har reell mulighet til å delta. Stemming ved oppmøte vil også skje digitalt.

Det foreslås forenklinger i oppnevning av nominasjonskomiteene, samt endringer i reglene for listeforslag, supplerende nominasjon, valgorganer, frister og kunngjøringer. Det foreslås at navnet på det som ved sist valg het valg av *lek kirkelig tilsatt* blir *kirkelig ansatt*. Det foreslås at det skal informeres om hva kandidatene vil arbeide for.

Kirkerådet foreslår også at Kirkemøtet vedtar endringer i kirkeordningen for å klargjøre fristen for menighetsmøtets vedtak om endring av antall medlemmer. De andre foreslåtte endringene handler om endringer i annet regelverk som følger av endringene som gjøres i kirkevalgreglene.

Forslag til vedtak

Vedtakspunkt 1 – manntall

Kirkerådet vedtar følgende:

Kirkevalgreglene kapittel 13. Manntall

§ 13-1. Hvor velgeren skal manntallsføres

- (1) Personer med stemmerett som er bosatt i Norge, skal manntallsføres i det soknet de var folkeregistrert som bosatt 30. juni i valgåret.
- (2) For valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd er det ansettelsesforhold den 1. juni i valgåret som avgjør hvilket valg man er stemmeberettiget i.

§ 13-2. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall.

- (1) Kirkerådet er ansvarlig for at et digitalt manntall for alle valg opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sokn får et manntall over personer med stemmerett i soknet.
- (2) Kirkerådet skal samarbeide med og innhente opplysninger fra bispedømmerådene i arbeidet med manntall.
- (3) Kirkelig fellesråd skal gi opplysninger om de av sine ansatte som skal manntallsføres som prester og kirkelig ansatte til Kirkerådet innen den frist Kirkerådet fastsetter.

- (4) Døvemenighetene, Døvekirkenes fellesråd og Saemien Åålmege skal oppdatere oversikt over registrerte medlemmer i Den norske kirkes medlemsregister før skjæringsdatoen 30. juni.
- (5) Etter 30. juni i valgåret kan manntallet bare oppdateres på bakgrunn av følgende forhold:
 - a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
 - b. Ved innmelding. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet.
 - c. Ved utmelding. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt en godkjent stemmegivning.
- (6) Det skal ikke gjøres oppdateringer av manntallet hvis det fører til at en velger blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.
- (7) Manntallet kan ikke oppdateres hvis det fører til at en velger mister stemmerett ved et valg vedkommende allerede har avgitt stemme i.

§ 13-3. Kontroll av manntallsopplysninger

- (1) Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valsystemet.
- (2) Valgmanntallet skal ikke legges ut til offentlig ettersyn.

Kapittelet trer i kraft fra 23. mars 2026.

Vedtakspunkt 2 – endring i regler om døvekirkelige organer

Kirkerådet vedtar følgende:

I

I *regler om døvekirkelige organer* gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og kirkevalgreglene gjelder så langt de passer. Valg av menighetsråd skjer *som digitalt valg med mulighet for stemming ved oppmøte, med mindre Kirkerådet bestemmer noe annet*. Døve, sterkt tunghørte, døvblinde og døvblitte skal være i flertall i menighetsrådet

§ 5 første ledd første punktum skal lyde:

Fellesmøtet året før valg skal finne sted, oppnevner en nominasjonskomité på *fem medlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte*.

II

Endringen trer i kraft straks.

Vedtakspunkt 3 – valg i Saemien Åålmege

Kirkerådet vedtar følgende: Valg i Saemien Åålmege gjennomføres som digitalt valg uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten, under forutsetning av at forslag til kirkevalgregler § 19-1 blir vedtatt.

Vedtaks punkt 4 – kirkevalgreglene

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende regelverk:

Kirkevalgreglene

Kapittel 1. Reglenes formål og virkeområde

§ 1-1. Reglenes formål og virkeområde

- (1) Reglene skal sikre frie og hemmelige valg.
- (2) Reglene gjelder ved valg av medlemmer til menighetsråd og til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

Kapittel 2. Valgorganer

§ 2-1. Menighetsrådet

Menighetsrådet skal forberede og gjennomføre valg i soknet som beskrevet i disse reglene, med unntak av stemming ved oppmøte i kapittel 7.

§ 2-2. Kirkelig fellesråd

Kirkelig fellesråd skal forberede og gjennomføre stemming ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7 og andre oppgaver som er beskrevet i disse reglene..

§ 2-3. Valgrådet i bispedømmet

- (1) Bispedømmerådet skal oppnevne et valgråd. Valgrådet skal styre valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet i bispedømmet.
- (2) Valgrådet skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer.
- (3) Bispedømmerådets sekretariat fungerer som sekretariat for valgrådet.

§ 2-4. Digitalvalgstyret

- (1) Kirkerådet skal oppnevne et digitalvalgstyre. De registrerte nomineringsgruppene skal få anledning til å foreslå kandidater til digitalvalgstyret.
- (2) Digitalvalgstyret skal påse at det digitale valget skjer i henhold til regelverket.
- (3) Digitalvalgstyret skal ha ni medlemmer. To av medlemmene skal oppnevnes på bakgrunn av særskilt kompetanse. Det skal oppnevnes to personlige varamedlemmer for medlemmene som er oppnevnt på bakgrunn av særskilt kompetanse, og sju felles varamedlemmer for de andre medlemmene.
- (4) Kirkerådets sekretariat fungerer som sekretariat for digitalvalgstyret.

Kapittel 3. Når, hvor og hvordan velgerne kan stemme

§ 3-1. Når velgerne kan stemme

- (1) Kirkevalget skal holdes i perioden 10. august til 13. september hvert fjerde år.
- (2) Det digitale valgsystemet åpner 10. august klokken 09:00 og stenger 13. september klokken 23:59.

§ 3-2. Hvor velgerne kan stemme

- (1) Velgerne kan stemme digitalt ved å logge seg på det digitale valgsystemet som beskrevet i kapittel 6.
- (2) Velgerne kan stemme ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7.

§ 3-3. Valgform

- (1) Valget gjennomføres som flertallsvalg hvis det bare er ett godkjent listeforslag. Valget gjennomføres som forholdsvalg hvis det er godkjent flere listeforslag.
- (2) Valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres alltid som flertallsvalg.

§ 3-4. Hvordan velgerne kan stemme

- (1) Velgeren kan velge å stemme ved ett eller flere av valgene velgeren har stemmerett ved.
- (2) Velgeren velger stemmeseddel for hvert valg.
 - a. Velgeren kan gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
 - b. Gjennomføres valget som forholdsvalg, kan velgeren i tillegg gi en personstemme til kandidater på andre valglister. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
 - c. Velgeren kan også velge blank stemmeseddel.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant stemmer velgeren i stedet ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Det er ikke anledning til å stemme med blank stemmeseddel i disse valgene.
- (4) Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Nominasjon

§ 4-1. Nominasjonskomité ved valg til menighetsråd

- (1) Menighetsrådet skal oppnevne en nominasjonskomité. Nominasjonskomiteen skal utarbeide et listeforslag med kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av menighetsrådet.
- (2) Nominasjonskomiteen skal bestå av minimum tre medlemmer.

§ 4-2. Nominasjonskomiteer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgrådet har ansvar for at det velges en nominasjonskomité for valg av medlemmer. Nominasjonskomiteen skal bestå av
 - a. ett medlem og ett varamedlem, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, valgt fra hvert prosti i bispedømmet
 - b. ett medlem og ett varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet
 - c. i de tre nordligste bispedømmene: én samisk representant og én samisk vararepresentant oppnevnt av bispedømmerådet etter forslag fra Samisk kirkeråd.
- (2) Valg av medlem og varamedlem fra prostiene gjennomføres på denne måten:

- a. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valgmøte.
 - b. Valgmøtet kan gjennomføres samlet for hele bispedømmet.
 - c. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme.
 - d. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- (3) Det skal tilstrebes at begge kjønn er representert i nominasjonskomiteen for valg av medlemmer med minst 40 prosent.
 - (4) Ved valg av nominasjonskomité for valg av prest skal valgrådet innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling til ett eller flere møter hvor prestene i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant prestene i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
 - (5) Ved valg av nominasjonskomité for valg av kirkelig ansatt skal valgrådet innkalle andre kirkelig ansatte til ett eller flere møter hvor de kirkelig ansatte i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant de kirkelig ansatte i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre kirkelig ansatte samt at begge kjønn er representert.
 - (6) Ved valg av døvemenighetenes representant er medlemmene i Døvekirkenes fellestråd, med unntak av prester og kirkelig ansatte, nominasjonskomité.
 - (7) Ved valg av sørsamisk representant oppnevner Nidaros bispedømmeråd en nominasjonskomité med tre medlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte etter forslag fra medlemmene i Saemien Åålmegeeraerie. Saemien Åålmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.
 - (8) Nominasjonskomiteene skal være valgt og oppnevnt innen 15. februar i valgåret.
 - (9) Valgbare til nominasjonskomiteene er de som er valgbare ved det enkelte valg, jf. kapittel 12.

§ 4-3. Nominasjonskomiteenes arbeid ved valgene til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Nominasjonskomiteene velger selv sine ledere.
- (2) Nominasjonskomiteenes medlemmer kan fremme forslag om én villig kandidat hver i tillegg til innkomne forslag. For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder ikke begrensingen på én kandidat per medlem. Forslagsstiller skal forespørre de som foreslås om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget.
- (4) Nominasjonskomiteen skal spørre kandidatene på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.
- (5) Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteene kan ikke settes på listeforslaget. For valg av døvemenighetenes representant kan medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen likevel settes opp på listeforslaget.
- (6) Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge svarene til grunn for nominasjonsprosessen. Ved valg av andre enn prester, kirkelig ansatte, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteen gjøre svarene tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon.
- (7) En ansatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteene. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Forslag til kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til å fremme forslag til valgene innen 15. februar i valgåret.

- a. Oppfordringen sendes til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om forslag til kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 4-2 første ledd og alle nomineringsgruppene.
- b. For valg av prest skal oppfordringen sendes til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til prestene i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- c. For valg av kirkelig ansatt skal oppfordring sendes kirkelig ansatte i bispedømmet om å fremme forslag til kirkelig ansatt. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til kirkelig ansatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- d. For valg av døvemenighetenes representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre medlemmer sendes samtlige døves menighetsråd.
- e. For valg av sørsamisk representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre sørsamiske kandidater sendes til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

Kapittel 5. Listeforslag og supplerende nominasjon

§ 5-1. Frist for å levere listeforslaget

- (1) Frist for å levere et listeforslag er klokken 12:00 den 15. april i valgåret.
- (2) Ved valg til menighetsråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til menighetsrådet.
- (3) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til valgrådet i bispedømmet.

§ 5-2. Krav til listeforslag

- (1) Et listeforslag skal ha en overskrift og må inneholde opplysninger om
 - a. hvilket valg listeforslaget gjelder for
 - b. hvilke kandidater som stiller til valg på listeforslaget
 - c. hvem som har skrevet under på listeforslaget.
- (2) Overskriften på listeforslaget skal angi den gruppen som har satt frem forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i samme sokn eller bispedømme. Listeforslag fra nominasjonskomiteene skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- (3) Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn, fødselsår, stilling og bosted. For valg av prest og kirkelig ansatt skal kandidatene være oppført med arbeidssted i stedet for

bosted. For valg av døvemenighetenes representant skal kandidatene være oppført med menighet i stedet for bosted.

- (4) Listeforslag ved valg til menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år.
- (5) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år og kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder krav om minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn og kandidater fra forskjellige distrikter eller døvemenigheter. Om mulig bør det også være minst én kandidat under 30 år.
- (6) Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes som under 30 år.
- (7) Listeforslaget skal ikke inneholde annen informasjon til velgerne enn det som fremgår av paragrafen her.
- (8) Kandidater kan bare stå på ett listeforslag i soknet eller bispedømmet. Den samme gruppen kan bare stille én liste i hvert sokn eller bispedømme.

§ 5-3. Antall kandidater på listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget minst inneholde navnet på så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Forslaget kan maksimalt inneholde ti flere navn enn det skal velges faste medlemmer.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listeforslaget inneholde navnet på minst sju kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 navn.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslaget inneholde navnet på fem kandidater.
- (4) Navnene til kandidatene skal settes opp i prioritert rekkefølge. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal navnene settes opp i alfabetisk rekkefølge.

§ 5-4. Stemmetillegg

- (1) Inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget kan gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste og valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant.
- (2) Kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.
- (3) Navnene til kandidater med stemmetillegg skal stå øverst på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 5-5. Antall underskrifter på listeforslaget

- (1) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av nominasjonskomiteen. Andre listeforslag ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- (2) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett i bispedømmet.
- (3) Listeforslag fra nomineringsgrupper som er registrert etter § 17-1 kan likevel være underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder. Hvis en registrert nomineringsgruppe stiller listeforslag sammen med en uregistrert gruppe, gjelder likevel bestemmelsene i første og andre ledd.

- (4) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.
- (5) Listeforslag ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (6) Underskriverne kan bare skrive under på ett listeforslag ved menighetsrådsvalg og ett listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

§ 5-6. Vedlegg til listeforslaget

Følgende opplysninger skal ligge ved listeforslaget:

- a. fødselsdato og bostedsadresse til personene som har underskrevet på listeforslaget
- b. kandidatenes fødselsdato
- c. opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 5-14 eller § 5-15
- d. bekreftelse fra kandidater som ikke er folkeregistrert som bosatt eller registrert i soknet eller bispedømmet, om at de vil være registrert der innen det digitale valget avsluttes
- e. bekreftelse fra kandidater som ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres om at de vil være valgbare når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 5-7. Tillitsvalgte og tillitsutvalg

- (1) De to øverste underskriverne på listeforslaget er henholdsvis tillitsvalgt og vararepresentant. De fem øverste underskriverne er tillitsutvalg, og de tre neste er vararepresentanter.
- (2) Hvis et listeforslag fra en registrert nomineringsgruppe er underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder, jf. § 5-5 tredje ledd, er disse to styremedlemmene tillitsvalgt og vararepresentant for listeforslaget. Styret for avdelingen er tillitsutvalg.
- (3) Ved valg til menighetsråd skal nominasjonskomiteens leder fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.
- (4) Ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listetoppen på Nominasjonskomiteens liste fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering. Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgte ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 5-9 andre ledd.
- (5) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteens leder fungere som listeforslagets tillitsvalgte og nominasjonskomiteen fungerer som tillitsutvalg.

§ 5-8. Frist for å godkjenne listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd godkjenner eller forkaster menighetsrådet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag ved valg av menighetsråd skal fattes senest 30. april i valgåret.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd godkjenner eller forkaster valgrådet i bispedømmet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting skal fattes senest 18. mai i valgåret. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og

sørsamisk representant skal vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag fattes senest 30. april i valgåret.

§ 5-9. Menighetsrådets og valgrådet behandling av listeforslagene

- (1) Menighetsråd og valgråd skal kontrollere at et listeforslag oppfyller kravene i reglene her.
- (2) Hvis listeforslaget ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet og valgrådet gi listeforslagets tillitsvalgte en frist på syv dager til å rette listeforslaget.
- (3) Menighetsrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i soknet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Valgrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i bispedømmet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Hvis underskrivere eller kandidater ikke svarer innen fristen, skal de settes opp på det listeforslaget som kom inn først.
- (4) Ved menighetsrådvalg kan menighetsrådet godkjenne et listeforslag fra nominasjonskomiteen med færre kandidater enn angitt i § 5-3 første ledd. Det samme gjelder for valg av døvemenighetenes representant.

§ 5-10. Endring av listeforslaget etter innleveringsfristen

- (1) Etter at fristen for innlevering av listeforslag er utløpt, kan listeforslagets tillitsvalgte bare gjøre de endringer som er nødvendige for å bringe listeforslaget i samsvar med kravene i reglene her.
- (2) Hvis en kandidat strykes fra listeforslaget, kan listen suppleres med et nytt navn. Listeforslagets tillitsutvalg kan i så fall bestemme om navnet skal settes på den tomme plassen, eller om de etterfølgende kandidatene skal rykke opp i uforandret rekkefølge, og at listen da skal suppleres med et nytt navn nederst. Tillitsutvalget skal legge ved en erklæring fra den nye kandidaten om at han eller hun er villig til å stå som kandidat på listen.

§ 5-11. Supplerende nominasjon ved valg til menighetsråd

- (1) Ved valg til menighetsråd er det åpent for supplerende nominasjon. Det skal likevel ikke åpnes for supplerende nominasjon hvis det er godkjent listeforslag fra andre grupper enn nominasjonskomiteen.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.
- (4) Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem forslagsstillere med stemmerett i soknet.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet gi forslaget tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (7) Menighetsrådet skal avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes innen 21. mai i valgåret. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddtrekning.

§ 5-12. Supplerende nominasjon ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant er det åpnet for supplerende nominasjon.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.

- (4) Ti stemmeberettigede ved det enkelte valg kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. For valg av prest og kirkelig ansatt skal underskriverne ha representasjon fra minst to prostier. For valg av døvemenighetenes representant skal underskriverne ha representasjon fra minst to døvemenigheter.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (7) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal valgrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (8) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes. Valgrådet setter opp de endelige valglistene innen 21. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 21. mai i valgåret.

§ 5-13. Kunngjøring av valglistene

- (1) Ved valg til menighetsråd: Når listeforslagene er godkjent, skal menighetsrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje så fort som mulig etter godkjenning på menighetens nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte menighetsrådet bestemmer. Ved valg til menighetsråd skal godkjente valglistene også kunngjøres i kirken.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd: Når listeforslagene er godkjent, skal valgrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen den frist Kirkerådet fastsetter. Kirkerådet fastsetter også dato for kunngjøring på bispedømmets nettside og på annen måte valgrådet bestemmer. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslagene kunngjøres så fort som mulig etter godkjenning på bispedømmets nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte valgrådet bestemmer.

§ 5-14. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til menighetsråd

Menighetsrådet skal utarbeide en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv, hva kandidatene vil arbeide for og bilde.

§ 5-15. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.
- (2) Valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2, opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv og hva kandidatene vil arbeide for. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal presentasjonen også inneholde hva kandidatene vil arbeide for, andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme, samt opplysninger om kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Kapittel 6. Digital stemming

§ 6-1. Digital stemming

- (1) Velgeren skal velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer på denne i det digitale valgsystemet.
- (2) Velger som har avgitt elektronisk stemme skal kunne stemme flere ganger. Den siste avgitte stemmen er den tellende (godkjennes).
- (3) Velgeren skal selv påse at ingen andre ser hva han eller hun stemmer.

§ 6-2. Kryptering

Stemmegivninger skal krypteres, det vil si at informasjon skal gjøres uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel. Digitalvalgstyret skal sørge for at kryptografiske nøkler behandles forsvarlig.

§ 6-3. Prinsipper

Følgende prinsipper legges til grunn:

- a. Europarådets rekommandasjon CM/REK (2017) 5 om standarder for elektronisk stemmegivning skal legges til grunn så langt de passer, med følgende unntak: Vedlegg I Standarder for e-valg pkt. 27 og 35-39 gjelder ikke.
- b. Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- c. Velger skal etter endt stemmegivning kunne få bekreftelse på at stemmen er avgitt korrekt.
- d. Utenforstående og valgmyndighetene skal ikke ha mulighet til å få kunnskap om hva den enkelte velger har stemt.
- e. Det skal ikke være mulig for utenforstående, systemet og valgmyndighetene å endre en velgers stemmegivning uten at dette kan oppdages.
- f. Valglistene skal presenteres for velgerne i alfabetisk rekkefølge i det digitale valgsystemet.

Kapittel 7. Stemming ved oppmøte

§ 7-1. Når og hvor velgerne kan stemme ved oppmøte

- (1) Velgeren kan stemme ved oppmøte i alle fellesrådsområder.
- (2) Kirkelig fellesråd skal legge til rette for stemming ved oppmøte på egnet og tilgjengelig sted i sitt fellesrådsområde. Kirkelig fellesråd bestemmer hvor velgerne kan stemme.
- (3) Kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene innenfor perioden for digital stemming. Det skal som minimum legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden.
- (4) Før kirkelig fellesråd bestemmer tid og sted for stemming ved oppmøte etter andre og tredje ledd, skal menighetsrådene i fellesrådsområdet involveres.

§ 7-2. Kunngjøring og registrering av oppmøtetidspunkter

- (1) Kirkelig fellesråd kunngjør når og hvor velgerne kan stemme digitalt og ved oppmøte.
- (2) Kunngjøring skal skje på fellesrådets nettside, i kirkene og på annen måte fellesrådet fastsetter.

- (3) Kirkelig fellesråd skal registrere tid og sted for stemming ved oppmøte i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni i valgåret.

§ 7-3. Hvordan stemming ved oppmøte gjennomføres

- (1) Velgeren skal kunne gjøre sitt valg avskjermet og usett.
- (2) Stemmemottaker skal likevel kunne observere stemmegivingen for å ivareta informasjonssikkerheten.
- (3) Velgeren skal vise legitimasjon. Hvis en velger ikke kan vise legitimasjon, men er kjent for stemmemottakeren, kan stemmemottakeren i stedet bekrefte velgerens identitet.
- (4) En velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren peker ut. En stemmemottaker skal gjøre velgerens hjelper oppmerksom på velgerens rett til hemmelig valg.
- (5) Velger som ikke kan logge på det digitale valgsystemet med BankID eller tilsvarende skal få hjelp av stemmemottaker til alternativ pålogging.
- (6) Ved stemming ved oppmøte skal velgeren velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer i det digitale valgsystemet.
- (7) Kirkelig fellesråd skal sørge for at valgmateriellet oppbevares på sikker måte.

§ 7-4. Ordensregler

- (1) Velgerpåvirkning er ikke tillatt i valglokalet.
- (2) I valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget.
- (3) Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som stemmer.
- (4) En stemmemottaker kan bortvise personer som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

Kapittel 8. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling og protokollering ved digitalt valg

§ 8-1. Dekryptering av digitale valg

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Digitalvalgstyret skal sørge for dekryptering av de digitale stemmene. Hvert medlem tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
- (3) Minimum fem medlemmer fra digitalvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

§ 8-2. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler i digitalt valgsystem

- (1) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 8-2 (1).

- (2) Ved digital stemmegiving med alternativ pålogging til det digitale valgsystemet kontrollerer stemmemottaker velgerens identitet. Stemmegivingen godkjennes ved klargjøring av stemmer før dekryptering på samme måte som andre digitale stemmer.
- (3) En digital stemmegiving skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet,
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (4) En digital stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på
 - c. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (5) En blank stemmeseddel skal godkjennes dersom vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
- (6) En digital stemmeseddel ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 8-3. Opptelling av digitale stemmer

Digitalvalgstyret godkjenner den digitale opptellingsprosessen.

§ 8-4. Digitalvalgstyrets protokoll og offentliggjøring av valgresultater

- (1) Digitalvalgstyret skal føre protokoll over sin kontroll med gjennomføringen av de digitale valgene og godkjenningen av den digitale opptellingsprosessen. Protokollen skal kunngjøres.
- (2) Kirkerådet skal sørge for at valgresultatene blir offentliggjort.

Kapittel 9. Valg av medlemmer og protokoll ved valg til menighetsråd

§ 9-1. Hvem som skal velges som medlemmer ved flertallsvalg til menighetsråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Der den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, velges i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater velges på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbare i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (4) Der den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 5-4, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene

telles opp. Deretter velges kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbare i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

- (5) Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.

§ 9-2. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Menighetsrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om valget.

§ 9-3. Forholdsvalg ved menighetsrådsvalg

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Ordning for mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd i § 10-1 og § 10-2 følges tilsvarende for valg av menighetsråd gjennomført som forholdsvalg.
- (4) Ved menighetsrådsvalg med flere valglistor, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

§ 9-4. Protokoll ved menighetsrådsvalg

- (1) Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal føre protokoller over sine forberedelser og gjennomføring av valget. Ved menighetsrådsvalg skal menighetsrådet føre protokoll over valgoppgjøret. Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal ta inn rapport fra Den norske kirkes valgadministrative system i protokollen.
- (2) Kirkerådet fastsetter formularer for protokollering av valg.

Kapittel 10. Mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

§ 10-1. Fordeling av mandatene ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Valgrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.

- (3) Mandatene skal fordeles på bakgrunn av listenes listestemmetall i bispedømmet ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1 som det første delingstallet. Dette innebærer at antallet listestemmer, deles på 1-3-5-7 osv. Antallet listestemmer skal deles så mange ganger som det er mandater i valgdistriktet. Listen som har den største kvotienten, får det første mandatet. Listen som har den nest største kvotienten, får det neste mandatet, osv. Hvis flere lister har samme kvotient, går mandatet til den listen som har fått flest listestemmer. Har listene også fått samme listestemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken liste som skal få mandatet.
- (4) Hver stemme en liste har fått, skal telle like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til bispedømmerådet. Tallet skal korrigeres for personstemmer som er gitt til kandidater på andre lister (slengerstemmer). En slengerstemme skal tilsvare en listestemme.

§ 10-2. Hvem som skal velges som medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Når det er avgjort hvor mange mandater en liste skal ha, skal det avgjøres hvem som velges som medlemmer. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
 - a. For valglister utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidatene skal gis det antallet personstemmer de har fått fra velgerne. Kandidater som har fått stemmetillegg, skal i tillegg gis det antallet personstemmer som de har krav på etter § 5-4 tredje ledd. Representantene for hver liste blir så valgt i rekkefølge etter antallet personstemmer de har fått. Hvis flere kandidater har fått like mange personstemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
 - b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som har fått tilleggsstemmer fra minst fem prosent av listens velgere, skal velges i rekkefølge etter antallet mottatte personstemmer. Har flere kandidater fått like mange personstemmer, skal de velges etter deres rekkefølge på listen. Øvrige kandidater skal velges etter deres rekkefølge på listen.
- (2) Hver liste skal tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter første ledd.

§ 10-3. Valg av medlemmer ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret. Eventuelle stemmesedler på papir skal legges til de digitale stemmesedlene. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, blir valgt som medlem. Hvis flere kandidater får like mange stemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken kandidat som blir valgt. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.

§ 10-4. Protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal føre protokoll over valgoppgjøret. Valgrådets protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal sendes til Kirkerådet og bispedømmerådet

§ 10-5. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Valgrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene om valget.

Kapittel 11. Stemmerett

§ 11-1. Stemmerett ved valg til menighetsråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved valg til menighetsråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i soknet eller registrert i soknet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-2. Stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, og som ikke har stemmerett som prest eller kirkelig ansatt etter § 11-3 eller § 11-4, har stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i bispedømmet eller registrert i et sokn i bispedømmet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-3. Stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ordinerte prester som er medlemmer av Den norske kirke har stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de er ansatt i en ordnet kirkelig pretestilling på minst 40 prosent.
- (2) Med ordnet kirkelig pretestilling menes en stilling som er organisert som en pretestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger.
- (3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.
- (4) Prester i ordnet kirkelig pretestilling som ikke er ansatt i Den norske kirke, for eksempel institusjonsprester, sykehusprester, studentprester og feltprester, må registrere seg i manntallet etter rutine fastsatt av Kirkerådet.
- (5) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.
- (6) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest.

§ 11-4. Stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatt i menighetsråd, kirkelig fellesråd eller bispedømmeråd som er medlemmer i Den norske kirke har stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de har en stilling på minst 40 prosent og ikke har stemmerett som prest etter § 11-3.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.
- (3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Kirkelig ansatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Oslo bispedømmeråd.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som kirkelig ansatt.

§ 11-5. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av en døvemenighet som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd, har stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 11-6. Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av Saemien Áálmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde) som har stemmerett ved valg av Saemien Áálmegearie, har stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Áálmege.

§ 11-7. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

Kapittel 12. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg

§ 12-1. Valgbarhet ved valg av medlemmer til menighetsråd

Personer er valgbare og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er fritatt.

§ 12-2. Valgbarhet ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Personer er valgbare som medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er utelukket fra valg eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som medlem til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-3. Valgbarhet ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Prester som har stemmerett etter § 11-3 og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-4. Valgbarhet ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatte som har stemmerett etter § 11-4 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-5. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-5 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
- b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
- c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
- d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-6. Valgbarhet ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-6 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - c. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-7. Felles bestemmelser om valgbarhet

- (1) De som ellers ville ha vært utelukket fra valg, er likevel valgbare hvis de fratrer stillingen før Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon.
- (2) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 12-8. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 12-9. Rett til å kreve fritak fra valg

- (1) Rett til fritak for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.
- (2) Slik erklæring må settes frem til menighetsrådet eller valgrådet innen den frist menighetsrådet eller valgrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller valgrådets frist må senest være 25. april i valgåret.
- (3) Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 14. Klage

§ 14-1. Hva det kan klages på

Det kan klages på

- a. brudd på bestemmelsene i kirkeordningen og kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres
- b. digitalvalgstyrets godkjenning av den digitale opptellingsprosessen
- c. menighetsrådets og valgrådet i bispedømmets valgoppgjør.

§ 14-2. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av kirkevalget m.m.

- (1) Alle med stemmerett kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.
- (2) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

- (3) Registrerte nomineringsgrupper kan klage på valgrådets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til gruppenavnet er krenket.

§ 14-3. Klagefrister

- (1) Klagefristen er sju dager etter at det digitale valget avsluttes hvis ikke annet følger av denne paragrafen.
- (2) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er sju dager etter at vedtaket er kunngjort.
- (3) Fristen for å klage på digitalvalgstyrets vedtak om godkjenning av den digitale opptellingsprosessen er sju dager etter at protokollen er kunngjort.
- (4) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets valgoppgjør er sju dager etter at valgresultatet er offentliggjort.

§ 14-4. Krav til klagen

- (1) En klage skal være skriftlig og angi de faktiske forholdene den bygger på.
- (2) Klagen skal settes frem for menighetsrådet i det soknet der det påklagede forholdet skjedde. Hvis klagen ikke gjelder forhold som kan knyttes til et sokn, skal klagen settes frem for valgrådet i bispedømmet.
- (3) Hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket.
- (4) Hvis klagen gjelder et klagegrunnlag som har betydning for både valg til menighetsråd og valg til Kirkemøtet og bispedømmerrådet, skal den ansees å gjelde begge valgene.
- (5) En klage er satt frem i tide hvis den har kommet inn til menighetsrådet eller valgrådet, organet som traff det påklagede vedtaket eller Kirkerådet før klagefristen har løpt ut.

§ 14-5. Saksbehandlingen i det organet som klagen settes frem for

- (1) Hvis det organet som fattet vedtaket, er enig i klagen, skal det omgjøre vedtaket. Hvis organet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for organets syn på klagen.
- (2) Hvis klagen gjelder noe annet enn et vedtak, og menighetsrådet eller valgrådet er enig i klagen, skal forholdet rettes så langt det er mulig. Hvis forholdet ikke kan rettes, eller menighetsrådet eller valgrådet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for menighetsrådet og valgrådets syn på klagen.
- (3) Forvaltningsloven § 33 andre ledd tredje punktum gjelder ikke. Klagen skal i stedet sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises.
- (4) Klager skal behandles uten ugrunnet opphold.

§ 14-6. Klagebehandlingen i Kirkerådet

- (1) Kirkerådet avgjør klager etter § 14-1. Kirkerådet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.
- (2) Valgorganer plikter å gi opplysninger og uttalelser som Kirkerådet ber om.
- (3) Kirkerådet skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt, eller samme klagegrunnlag allerede er behandlet.
- (4) Hvis Kirkerådet kommer til at det har skjedd feil, men at vilkårene for ugyldighet ikke er oppfylt, eller hvis klagen behandles før valgresultatet er klart, skal klagen gis medhold i at det har skjedd feil. Kirkerådet skal pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig.
- (5) Hvis retting av feil ikke er mulig, skal Kirkerådet kjenne valget ugyldig når bestemmelser i kirkeordningen eller kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og

gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket valgresultatet.

- (6) Når Kirkerådet har behandlet alle klagen, skal det avgjøre om det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd samlet sett har påvirket det samlede valgresultatet.
- (7) Valget kan kjennes ugyldig bare i de soknene der det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd har påvirket valgresultatet.

Kapittel 15. Omvalg og beredskap

§ 15-1. Stemming ved oppmøte med papirstemmer

- (1) Digitalvalgstyret kan beslutte at stemming ved oppmøte etter kap. 7 ikke skal skje digitalt.
- (2) Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer kan velgeren stemme i det fellesrådsområdet han eller hun har stemmerett.
- (3) Stemming ved oppmøte med papirstemmer gjelder ikke for valg av prest og kirkelig ansatt. Ved stemming ved oppmøte for valg i kategorialmenighetene gjelder i stedet § 19-1.
- (4) Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer sørger fellesrådet for at det er tilgjengelig stemmesedler for alle godkjente valglister ved valg til menighetsråd i soknene i fellesrådsområdet, alle godkjente valglister for valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd og blanke stemmesedler for begge valg.
- (5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger døves menighetsråd for at det er stemmesedler tilgjengelig.
- (6) En velger som har stemt digitalt, kan ikke stemme på nytt med stemmeseddel på papir ved oppmøte. Hvis en velger stemmer både på papir og digitalt, vil den digitale stemmen være den tellende (godkjennes).
- (7) Ved stemming på papir gjennomføres stemmingen på denne måten:
 - a. Velgeren skal levere stemmeseddelen eller stemmesedlene til stemmemottaker, som stempler den eller dem med et offisielt stempel.
 - b. Etter at stemmeseddelen er stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og lime konvolutten igjen.
 - c. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen.
 - d. Velgeren skal selv skrive navn, adresse og fødselsdato samt tid for stemmingen på omslagskonvolutten.
 - e. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne eller tilsvarende.
- (8) Stemmemottaker skal ikke kunne observere stemmegivingen, med mindre velgeren ønsker å få hjelp av stemmemottakeren, jf. § 7-3 (4).
- (9) Stemmemottaker skal hindre at uvedkommende får kunnskap om forbruket av de forskjellige valglisterenes stemmesedler.
- (10) Fellesrådet godkjenner stemmegivinger avgitt på papir.
- (11) En stemmegiving avgitt på papir i konvolutt skal godkjennes dersom

- a. velgeren er innført i manntallet i soknet eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter *regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*.
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (12) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er kryssset av i manntallet.
- (13) Menighetsrådet har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellestråd har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (14) En stemmeseddel skal godkjennes dersom
- a. den har offisielt stempel
 - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - d. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (15) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten. Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.
- (16) En blank stemmeseddel skal godkjennes hvis vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
- (17) For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir. En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.
- (18) Menighetsrådet har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellestråd har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (19) Stemmesedlene ved valg til menighetsråd skal telles opp per sokn.
- (20) Stemmesedlene ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal telles opp samlet for fellestrådsområdet.
- (21) Opptellingen foretas av de personer og på den måten menighetsråd og fellestråd har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene.
- (22) Menighetsrådet bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp.
- (23) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (24) Opptellingen skal være offentlig.
- (25) Opptelling av papirstemmer kan starte når alle stemmegivninger på papir er behandlet.
- (26) Opptellingen skal være ferdig og rapportert i Den norske kirkes valgadministrative system senest 14. september.

- (27) I tillegg til telling av papirstemmesedler skal det rapporteres hvor mange som stemte på papir, antall forkastede stemmegivninger samt andre relevante data om valget i Den norske kirkes valgadministrative system.
- (28) Stemmesedler det er tvil om kan godkjennes behandles fortløpende under opptellingen og telles sammen med de andre stemmesedlene.
- (29) Alle stemmesedler skal telles to ganger.
- (30) Opptellingen gjennomføres på denne måten:
- a. Først telles antall rettede og urettede stemmesedler til hver liste samt blanke stemmesedler.
 - b. Deretter telles tilleggsstemmer. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
 - c. For valg gjennomført som forholdsvalg med flere lister skal det telles antall personstemmer til kandidater på andre lister. Dersom det er gitt personstemmer til mer enn tre kandidater på andre lister skal bare de tre øverste telles med. Det skal registreres hvilken listes stemmeseddel personstemmen var skrevet opp på og hvilken kandidat stemmen gikk til.
 - d. Det tas ikke hensyn til strykninger eller andre endringer på stemmesedlene.
- (31) For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har Døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for telling av stemmesedler på papir.
- (32) Offentliggjøring av opptelling hvis det er åpnet for papirstemmer:
- a. Opptelling av papirstemmer på soknenivå skal ikke offentliggjøres for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.
 - b. Opptelling av digitale stemmer skal ikke offentliggjøres før papirstemmene er lagt til for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.

§ 15-2. Digitalvalgstyrets beredskapsmyndighet

Hvis en hendelse inntreffer som kan medføre at et valg ikke kan gjennomføres i samsvar med regelverket, kan digitalvalgstyret bestemme at velgerne ikke skal kunne avgi stemme digitalt. Hvis digitalvalgstyret treffer et slikt vedtak og det på dette tidspunkt er avgitt digitale stemmer, tar digitalvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

§ 15-3. Forlenget eller utsatt valgperiode

- (1) Hvis digitalvalgstyret har truffet vedtak etter § 15-2, kan Kirkerådet forlenge valgperioden eller utsette valgperioden.
- (2) Tilsvarende kan Kirkerådet forlenge valgperioden hvis det har skjedd en annen ekstraordinær hendelse som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme.
- (3) Kirkerådet kan fastsette nærmere regler for å gjennomføre forlengning eller utsettelse av valgperioden. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-4. Omvalg ved ugyldig valg

- (1) Det skal holdes omvalg om Kirkerådet kjenner et valg ugyldig.
- (2) Ved omvalg skal manntallet fra det opprinnelige valget brukes. Personer som har dødd eller mistet stemmeretten før omvalget, skal strykes fra manntallet. Personer som feilaktig var innført i eller utelatt fra det opprinnelige manntallet, skal strykes fra eller innføres i manntallet.

- (3) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-5. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

- (1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.
- (2) Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-6. Hvem som fungerer som medlemmer av menighetsråd og Kirkeråd og bispedømmeråd ved omvalg

Hvis det skal holdes omvalg før det nye rådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter at det nye rådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 16. Nytt valgoppgjør i perioden og suppleringsvalg

§ 16-1. Nytt valgoppgjør ved valg til menighetsråd

- (1) Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (2) Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 16-2. Nytt valgoppgjør ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (2) Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 16-3. Suppleringsvalg til menighetsråd

- (1) Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan det holdes suppleringsvalg i et menighetsmøte.
- (2) Hvis valget er gjennomført som forholdsvalg med flere lister gjelder § 16-4 tilsvarende.

§ 16-4. Suppleringsvalg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Hvis plassen til en vararepresentant er blitt ledig og ikke kan fylles gjennom et nytt valgoppgjør, kan den gruppen som har fått en ledig vararepresentantplass, foreslå hvem som skal fylle plassen. Gruppen informerer deretter bispedømmerådet, som velger den foreslåtte personen hvis han eller hun er valgbar og har samtykket til å la seg velge. Hvis valget er gjennomført som et flertallsvalg, skal bispedømmerådet foreslå en person til den ledige plassen. Bispedømmerådet informerer Kirkerådet om valget.

Kapittel 17. Registrering av nomineringsgrupper

§ 17-1. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.
- (2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.
- (3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.
- (4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.
- (5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.
- (6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:
 - a. opplysninger om organisasjonsnummer
 - b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
 - c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ
 - d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, om at de ønsker gruppenavnet registrert. Erklæringene skal være underskrevet.
- (7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.
- (8) Virkningen av registreringen opphører, og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

Kapittel 18. Intensjonsstøtte og listestøtte

§ 18-1. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 17-1 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:
- a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 17-1.
 - b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 17-1 (7).
 - c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
 - d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
 - e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.
- (5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.

Kapittel 19. Kategorialmenigheter

§ 19-1. Valg til menighetsråd i kategorialmenigheter

- (1) Reglens bestemmelser om valg til menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) Menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter, valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres som digitalt valg med mulighet for stemming ved oppmøte. Kirkerådet kan i stedet bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter gjennomføres som digitalt valg uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten eller som en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Ved valg i døvemenighetene er det døves menighetsråd som har ansvar for stemming ved oppmøte.

Kapittel 20. Forskjellige bestemmelser

§ 20-1. Taushetsplikt

Personer som gjennom oppdrag i forbindelse med valget får kjennskap til hvordan en velger har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 20-2. Stemmesedler

Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming. For stemmesedler til valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal det gå tydelig

fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

§ 20-3. Endring av frister

Kirkerådet skal vedta endringer i datoene for fristene i disse reglene før hvert valg, for å tilpasse dem til valgdagen ved det offentlige valget, helge- og helligdager m.m.

§ 20-4. Endringer i kirkevalgreglene, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkerådet fastsetter kapittel 13 om manntall og kan vedta endringer i dette kapitlet.
- (2) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.
- (3) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene. Disse bestemmelsene skal tas inn i kirkevalgreglene.
- (4) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg til menighetsråd.

§ 20-5. Kirkemøtets og bispedømmerådets funksjonstid

Det nyvalgte Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 20-6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves regler om valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene), regler om valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet og særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg.

Vedtakspunkt 5 – endringer i kirkeordning for Den norske kirke

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endringer:

Kirkeordningen § 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer og et antall varamedlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før *fristen for å levere listeforslag*.

Kirkeordningen § 24 første og andre ledd skal lyde:

Bispedømmerådet består av:

- a. biskopen,
- b. en prest valgt av prestene i bispedømmet,

- c. en *kirkelig ansatt* valgt av de *kirkelig ansatte* i bispedømmet,
- d. sju *andre valgt* direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e. en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f. en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Medlemmene nevnt i bokstav b, c, d, e og f velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d, velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. For medlemmene valgt etter bokstav b, c, e og f, velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Kirkeordningen § 29 første ledd skal lyde:

Kirkerådet består av 17 medlemmer, preses i Bispemøtet og 16 medlemmer valgt av Kirkemøtet. Det skal være to prester og en kirkelig ansatt blant de som velges av Kirkemøtet. Visepreses er vara for preses. For hvert øvrig medlem velges det ett varamedlem.

Vedtakspunkt 6 – endringer i regler for valg av Kirkerådet

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endringer:

I regler for valg av Kirkerådet gjøres følgende endringer:

§ 2-2 første ledd første setning skal lyde:

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets medlemmer som ikke er prest eller kirkelig ansatt, ved særlig avstemning.

Kapitteloverskriften til kapittel 3 skal lyde:

Valg av medlemmer

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1. *Valgform*

Kirkerådets øvrige medlemmer velges ved avtalevalg eller flertallsvalg. Med medlemmer i dette kapittel siktes det til medlemmene som ikke er prester eller kirkelige ansatte.

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Kirkemøtet kan med 2/3 flertall vedta at valg av medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, prest og kirkelig ansatt, skal foregå som avtalevalg.

§ 3-3 første og tredje ledd skal lyde

Hvis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 *kandidater*, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

(...)

Valglisten skal slås sammen med valglisten for prest og kirkelig ansatt etter § 4-1.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Valg av medlemmer ved flertallsvalg*

Ved flertallsvalg velger Kirkemøtet først *seks medlemmer*, sammen med *kirkelig ansatt* og prester etter § 4-2 annet ledd. *Medlemmene* skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på seks *medlemskandidater*, én *medlemskandidat* per bispedømme, én *kirkelig ansatt* og én prest.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende seks *medlemmer* og én prest. Det skal avgis stemme på seks *medlemskandidater* – én *medlemskandidat* per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to *medlemskandidater* blant alle bispedømmer – og én prest. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapitteloverskriften til kapittel 4 skal lyde:

Valg av prester og *kirkelig ansatt*

Paragrafoverskriften til § 4-1 skal lyde:

Valgliste ved valg av prester og *kirkelig ansatt*

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Alle prester og *kirkelig ansatte* i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Valgkomiteen fremmer derfor en valgliste med:

- a. de elleve *kirkelig ansatte*, ordnet bispedømmevis
- b. de elleve prestene, ordnet bispedømmevis.

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2. Valg av medlemmer

Etter valget av *medlemmene* ved avtalevalg velger Kirkemøtet en *kirkelig ansatt* og to prester. Det skal avgis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av *medlemmer* gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av *medlemmer*, *kirkelig ansatt* og prester i to valgomganger i henhold til § 3-4.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3. *Valg av varamedlemmer*

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer for prest og *kirkelig ansatt* i en egen valgomgang. For *kirkelig ansatt* skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges to varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmeliikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det gis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke varamedlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av varamedlemmer og varamedlemmer for *kirkelig ansatt* og prester i samme valgomgang.

§ 5-4 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Gjelder det valg av prest eller *kirkelig ansatt*, anses alle prester og *kirkelig ansatte* å være kandidater, jf. § 4-1 tredje ledd.

Vedtakspunkt 7 – endring i Kirkemøtets forretningsorden

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endring:

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endring:

§ 5-2 tredje punktum skal lyde:

Bispedømmerådene og møtets *ulike kategorier medlemmer* bør være forholdsmessig representert i komiteene.

Vedtakspunkt 8 – endringer i retningslinjer for prostiråd og prostimøter

I retningslinjer for prostiråd og prostimøter gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4. På dette fellesmøtet velges et prostiråd med det antall medlemmer som møtet bestemmer. Rådet skal bestå av *menighetsrådsmedlemmer*, *prest eller prester* og *kirkelig ansatt eller kirkelig ansatte* foruten prosten. *Menighetsrådsmedlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte* skal utgjøre flertallet.

Valget foregår skriftlig.

Vedtakspunkt 9 – endringer i regler for Samisk kirkelig valgmøte

I regler for Samisk kirkelig valgmøte gjøres følgende endringer: § 4-1 fjerde ledd skal lyde:

§ 4-1 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. *kirkevalgreglene § 12-3*
- b) *ansatte* ved bispedømmekontoret i en stilling på *over 40 prosent*
- c) *ansatte* i Kirkerådet.

§ 4-3 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. *kirkevalgreglene § 12-3*
- b) *ansatte* ved bispedømmekontoret i en stilling på *over 40 prosent*
- c) *ansatte* i Kirkerådet.

Vedtakspunkt 10 – ikrafttredelse

Endringene i punkt 5 til 8 trer i kraft straks.

Saksorientering

1 Bakgrunn

Den norske kirke er en landsdekkende og demokratisk folkekirke. Kirkevalgreglene regulerer hvordan valg gjennomføres. Kirkemøtet i 2025 vedtok noen endringer i rammene for kirkevalg. I denne saken blir disse vedtakene fulgt opp av konkrete regelendringer. I tillegg er det gjort endringer i struktur og språk i reglene. Målet er å forenkle regelverket og dermed gjøre arbeidet med kirkevalg mindre ressurskrevende på alle nivå i Den norske kirke. Ved å gjøre reglene enklere og lettere å lese for velgere og de som gjennomfører valg er målet også å redusere risikoen for feil og styrke kirkedemokratiet.

Ved kirkevalget i 2023 ble det for første gang gjennomført digital forhåndsstemming. Den største endringen i de nye reglene er at det digitale valget nå er hovedordningen. I tillegg skal det være mulig å stemme ved oppmøte.

Det har i flere sammenhenger vært kritikk av begrepene *lek* og *lek kirkelig tilsatt*. I forslag til regler omtales det som valg av medlem til Kirkemøtet og bispedømmeråd, valg av prest og valg av kirkelig ansatt. Les mer i avsnitt 3.1.

I forkant av valget i 2023 ble det vedtatt totalt seks regelsett om kirkelige valg:

1. [Regler om valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet \(kirkevalgreglene\)](#)
2. [Regler om valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
3. [Regler om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
4. [Regler om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
5. [Regler om Samisk kirkelig valgmøte](#)
6. [Særskilte regler om digital forhåndsstemming ved kirkevalg](#)

Det foreslås nå å redusere dette til to: kirkevalgreglene og regler om Samisk kirkelig valgmøte. Det betyr at regler for valg av menighetsråd og valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, inkludert valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant nå blir samlet i ett regelverk. Begrunnelsen for dette er at det skal bli enklere å se hva som er felles regler og hvor det er forskjell mellom de ulike valgene. Dette vil særlig være viktig i utvikling og testing av digitale valgsystemer. Å slå sammen regelverkene reduserer også total mengde tekst i reglene betraktelig: Man går fra 54 sider til ca. 25 sider regelverk.

Det er gjort en større endring i strukturen i kirkevalgreglene. Reglene er nå organisert sånn at de skal kunne leses kronologisk av de som skal gjennomføre valget. Det foreslås at kapittel 13 om manntall vedtas av Kirkerådet, men tas inn i kirkevalgreglene på samme måte som de delene av regelverket som Kirkemøtet vedtar.

Som en følge av at Kirkerådet foreslår å gå bort fra bruken av betegnelsen *lek* og *lek kirkelig tilsatt*, må det også gjøres enkelte endringer i kirkeordningen og annet regelverk som benytter denne terminologien. Kirkerådet foreslår derfor at det også gjøres endringer i kirkeordningen og annet regelverk som benytter betegnelsen *lek* og *lek kirkelig tilsatt*. Se forslag til vedtakspunkt 5–9.

1.1 Om høringen

Forslag til regler har vært på høring høsten 2025. Høringen ble sendt til et utvalg av menighetsråd og kirkelige fellesråd, bispedømmerådene, de teologiske utdanningsinstitusjonene som har rett til å gi cand.theol.-utdanning, Norsk Kvinnelig Teologforening, arbeidstakerorganisasjonene, Den norske kirkes ungdomsutvalg, Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelse, Hovedorganisasjonen KA, Bønnelista, Frimodig Kirke, Interesseforeningen for Nominasjonskomiteens liste og Åpen folkekirke. Høringen ble også publisert på kirken.no og det var åpent for alle å gi høringssvar.

Det kom inn 136 høringssvar fra 46 menighetsråd, 15 menighetsråd med fellesrådsfunksjoner, 48 kirkelige fellesråd, alle bispedømmerådene, de registrerte nomineringsgruppene, Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste, Den norske kirkes ungdomsutvalg, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Hovedorganisasjonen KA, KABB, Nettverk for fellesrådsledere, Det teologiske fakultet, VID vitenskapelige høyskole, Spir – Profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer og pedagoger og fire andre. Høringssvarene er publisert på kirken.no/høringer.

Det har kommet innspill i høringen som ikke kan vurderes i denne saken fordi de er for inngripende der prosessen er nå, eller fordi de er i strid med Kirkemøtets vedtak om rammer for kirkevalg. Disse innspillene er ikke nærmere omtalt i saken, men Kirkerådet tar dem med seg til arbeidsgruppen som skal se på Kirkemøtets sammensetning og valgordninger i et lenger perspektiv.

Noen høringsinnspill er av en teknisk karakter eller retter seg inn mot Kirkerådets arbeid med gjennomføringen av kirkevalg. Disse er lest og blir vurdert i det videre arbeidet, men er i hovedsak ikke omtalt i saken.

1.2 Om vedtakspunktene

1.2.1 Vedtakspunkt 1 til 3: Forslag til vedtak som Kirkerådet skal treffe

Det er gjort et skille mellom hvilke bestemmelser som Kirkemøtet skal vedta, og hvilke bestemmelser som Kirkerådet skal vedta. Kirkemøtet 2025 ga Kirkerådet myndighet til å vedta utfyllende regler om manntall. Dette er nødvendig å ha klart

tidlig på bakgrunn av videreutviklingen av det digitale valgsystemet, og foreslås derfor vedtatt her.

Det er også Kirkerådet, og ikke Kirkemøtet, som har fastsatt *regler om døvekirkelige organer*. Forslaget om å endre betegnelsen fra *lek kirkelig tilsatt* til *kirkelig ansatt*, og endringene i struktur i regelverket, får følgekonssekvenser for dette regelverket, og det foreslås derfor en språklig justering av dette regelverket.

Etter forslaget til kirkevalgeregler kan Kirkerådet vedta at det ikke skal være anledning til å stemme ved oppmøte for kategorialmenighetene. På bakgrunn av innspill i høringen, foreslås det å fastsette at valg i Saemien Áálmege (samisk menighet i sørsamisk språkområde) gjennomføres som digitalt valg uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten, under forutsetning av at forslag til kirkevalgeregler § 19-1 blir vedtatt.

1.2.2 Vedtakspunkt 4 til 10: Forslag til vedtak som Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe

Kirkerådet foreslår at Kirkemøtet vedtar nye kirkevalgeregler.

Kirkerådet foreslår også at Kirkemøtet vedtar endringer i kirkeordningen for å klargjøre at fristen for menighetsmøtets vedtak om endring av antall medlemmer er samme frist som fristen for listeforslaget.

I tillegg foreslår Kirkerådet endringer i kirkeordningen, Kirkemøtets forretningsorden, regler for valg av Kirkerådet, retningslinjer for prostimøter og prostiråd og regler for Samisk kirkelig valgmøte som følge av at Kirkerådet foreslår å erstatte betegnelsen *lek* og *lek kirkelig tilsatt*.

2 Digitalt valg og stemming ved oppmøte

Kirkemøtet i 2025 vedtok at kirkevalget gjennomføres som digitalt valg med begrensede muligheter til å stemme ved oppmøte. Det betyr at man går bort fra ordningen med at kirkevalget gjennomføres på samme tid som og i umiddelbar nærhet til de offentlige valgene på valgdagen.

2.1 Digitalt valg (kapittel 6)

2.1.1 Forslag i høringsnotatet

Bestemmelsene i kapittel 6 er videreføring av slik det digitale valget ble gjennomført i 2023. Velgeren skal kunne stemme digitalt flere ganger, den siste stemmen er den tellende (godkjennes). Dette er viktig for å sikre hemmelig valg, fordi det gir velgeren mulighet til å stemme på nytt hvis de har blitt påvirket eller observert i stemmesituasjonen. Det er ellers opp til velgeren selv å sørge for at det blir hemmelig hva man stemmer.

Forslag til regler inneholder også en paragraf om kryptering, det vil si at informasjon skal gjøres uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel. Til slutt pekes det på noen prinsipper som ligger til grunn for det digitale valget. Disse prinsippene ble foreslått forenklet i

høringen sammenlignet med prinsippene som i dag er regulert i særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg.

Det ble i høringen foreslått å ta ut bestemmelsen om at velger etter endt stemmegivning skal kunne få bekreftelse på at stemmen er avgitt korrekt.

Det ble også foreslått å ta ut bestemmelsen om at informasjon om krav til løsningen og hvordan det digitale valgsystemet virker skal gjøres offentlig kjent. Hvis noen etterspør mer teknisk informasjon enn det som kommuniseres til den generelle velger kan de gis innsyn i dette.

2.1.2 Høringsinstansenes synspunkter

Råd for personer med funksjonsnedsettelse støtter digitalt valg som hovedordning, men understreker at dette forutsetter tydelige og bindende krav til universell utforming og tilgjengelighet i tråd med CRPD og WCAG. De fremhever behov for alternative innloggingsløsninger for velgere uten BankID, støtte for hjelp ved stemmegivning uten å svekke hemmelig valg, samt videreføring av kontrollmekanismer som øker tillit og selvstendighet. KABB påpeker også at regelverket må tydeliggjøre krav til universell utforming.

Noen sokneråd uttrykker bekymring for hemmelig valg ved digital stemmegivning, særlig for sårbare velgere som kan ha behov for hjelp. De mener at forslaget i for stor grad legger ansvaret for hemmelig valg på den enkelte velger, og at dette kan øke risikoen for utilbørlig velgerpåvirkning.

Nettverk for fellesrådsledere skriver:

Nettverk for fellesrådsledere er positive til at det gjøres forenklinger i reglene og gjennomføringen av kirkevalg. Vi har imidlertid tidligere gitt uttrykk for bekymring for at valget kan gjennomføres på en grunnleggende sikker måte med henvisning til at det offisielle Norge ikke har innført en slik radikal endring nettopp av sikkerhetsgrunner. Videre har vi gitt uttrykk for bekymring med hensyn til oppslutning når kirkevalget nå planlegges gjennomført uavhengig og ikke sammen i felles valglokale med kommune/fylke. Vi støtter betydningen av ressurs-sparing og forenkling. Vi vil derfor gi vår tilslutning til det som nå er foreslått sammen med mulighet for stemming ved fremmøte.

Bønnelista er kritisk til forslaget om å fjerne velgerens mulighet til å kontrollere at stemmen er korrekt registrert. De mener denne kontrollmekanismen er avgjørende for tillit og sikkerhet, og foreslår at alle velgere skal motta kode og informasjon for å kunne verifisere stemmen.

Fire bispedømmeråd, et fellesråd og Åpen folkekirke er opptatt av at den digitale valgløsningen må være tydeligere på at det er to valg. De er bekymret for at det at menighetsrådsvalget lå øverst i løsningen, gjorde at velgere bare stemte ved dette valget.

2.1.3 Kirkerådets vurderinger

Kirkemøtet 2025 vedtok at kirkevalget skal gjennomføres som digitalt valg med mulighet for stemming ved oppmøte. I dette vedtaket ligger det at det skal tilrettelegges for alternativ pålogging for de som ikke har BankID. Når det gjelder krav til universell utforming og tilgjengelighet er Kirkerådet bundet av avtalen med dagens leverandør. I denne avtalen er det stilt krav om universell utforming. Dette ble testet før sist valg og fikk godt resultat. Det vil bli testet på nytt før valget i 2027. Reglene peker også på Europarådets rekommandasjon CM/REK (2017) 5 om standarder for elektronisk stemmegivning. Der står det blant annet:

1. The voter interface of an e-voting system shall be easy to understand and use by all voters.
2. The e-voting system shall be designed, as far as is practicable, to enable persons with disabilities and special needs to vote independently. (...)

The public, in particular voters, shall be informed, well in advance of the start of voting, in clear and simple language, about:

- any steps a voter may have to take in order to participate and vote;
- the correct use and functioning of an e-voting system;
- the e-voting timetable, including all stages.

Kirkerådets vurdering er derfor at det ikke er nødvendig å ta inn ytterligere regulering av dette i reglene.

Noen høringsinstanser uttrykker bekymring om hemmelig valg. Ved digitalt valg flyttes ansvaret for at valget blir hemmelig over på velgeren. Dette er et valg Kirkemøtet har tatt når det har gått inn for digitalt valg. Vurderingen har vært at de positive sidene veier opp for denne utfordringen. Velgeren kan stemme flere ganger, noe som gir mulighet til å stemme på nytt hvis velgeren har blitt påvirket eller observert i stemmegivingen. Det er også forskjell på statlig valg, og et valg som gjennomføres i en kirke.

Bønnelista ønsker å beholde prinsippet om at velgeren skal kunne bekrefte at stemmen er avgitt korrekt. Dette var en teknisk løsning som svært få velgere brukte ved sist valg og som ble opplevd forvirrende i kommunikasjonen og i den digitale valgløsningen. Løsningen var kompleks og medførte økt ressursbruk til testing. På bakgrunn av dette ble det i høringen foreslått å ta ut denne ordningen. Det er likevel noen prinsipielle hensyn som tilsier at man bør beholde denne typen kontrollmekanisme. Prinsipielt er det viktig å gi velgerne muligheten til å bekrefte at stemmen er avgitt korrekt, selv om det er få som benytter seg av muligheten. Kirkerådet lander derfor på å ta inn igjen ordningen som prinsipp i § 6-3.

Bønnelista ønsker også at alle velgere skal få tilsendt kode for å bekrefte at stemmen er avgitt korrekt. Kirkerådets vurdering er at dette vil skape forvirring og ekstra arbeid for velgerne, og at det derfor ikke er aktuelt å lage en slik ordning. Det vil også kreve en større endring i det digitale valgsystemet, som ikke er mulig før valget i 2027.

Ved valget i 2023 var det digitale valgsystemet satt opp sånn at menighetsrådsvalget kom opp først og så kom valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Noen høringsinstanser uttrykker bekymring for at velgerne ikke skjønnte at de kunne

stemme ved to valg. I forbindelse med arbeidet med dette saksdokumentet er det gjort en analyse av tallene for valgdeltakelse ved de ulike valgene i 2023. Hvis velgerne ikke skjønnte at de kunne stemme ved to valg kan man anta at andelen digitale stemmer ville være større ved menighetsrådsvalg enn ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Tallene viser derimot det motsatte, med en litt høyere andel digitale stemmer ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Siden denne analysen er gjort på aggregerte tall, og man ikke har sett på mønster for enkeltvelgere, kan man ikke trekke noen konklusjon om årsakssammenheng her. Det er likevel ingenting i de aggregerte tallene som tyder på at det var et stort problem at velgere ikke forstod at de også kunne stemme ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Fordi dette er en bekymring for flere høringsinstanser har Kirkerådet likevel vurdert hvilke tiltak som kan settes inn. Siden det skal brukes samme valgløsning ved valget i 2027 som i 2023, er det begrenset hva det er mulig å gjøre teknisk i systemet. Kirkerådet vil endre rekkefølgen på de to valgene så valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd kommer først. Alle tekster vil også bli vurdert for å se om man kan gjøre det tydeligere at det er flere valg.

2.2 Stemming ved oppmøte (kapittel 7)

2.2.1 Forslag i høringsnotatet

Det ble foreslått i høringen at kirkelig fellesråd får ansvar for stemming ved oppmøte. Det er en endring fra dagens regler hvor menighetsrådet har det formelle ansvaret for både forhåndsstemming og stemming på valgdagen. Begrunnelsene for endringen er at det er naturlig å se fellesrådsområdet i sammenheng når det skal planlegges stemming ved oppmøte og at det oftest er fellesrådet som har ansatte og lokaler til å gjennomføre stemming ved oppmøte. Kirkerådet har også inntrykk av at det har vært praksis mange steder at kirkevergen og hans eller hennes stab holder i det praktiske i forbindelse med kirkevalg og at det derfor blir enklest at ansvaret også ligger på fellesrådsnivå.

Kirkelig fellesråd består av medlemmer fra menighetsrådene i soknene, men det kan også være hensiktsmessig å fastsette en mer formell involvering av menighetsrådene som organ, når ansvaret for slik stemmegivning overføres fra menighetsrådene til fellesrådet. Kirkerådet foreslo derfor å fastsette i reglene at fellesrådene skal involvere menighetsrådene.

Komiteen som behandlet saken om rammer for kirkevalg på Kirkemøtet i 2025 uttalte seg om stemming ved oppmøte i en merknad:

Komiteen peker på at alle som har stemmerett skal få mulighet til å avgi stemmer. Komiteen legger til grunn at Kirkerådet i arbeidet med regelverket tegner ut hva som kan være minimumsløsning i valgordningen som hensyntar de som ønsker bistand for å stemme - f.eks. ved manglende digital kompetanse, og med utgangspunkt i lokale forhold.

Forslag til ny § 7-1 i høringen sa at kirkelig fellesråd skal legge til rette for stemming ved oppmøte på egnet og tilgjengelig sted i sitt fellesrådsområde og at kirkelig fellesråd bestemmer hvor velgerne kan stemme. Forslaget er at kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene. Her ble det altså lagt opp til stor lokal frihet i hvordan dette organiseres.

Kirkerådet foreslo i høringen å fastsette et felles krav til omfang av stemming ved oppmøte, for å sikre et tilstrekkelig tilbud over hele landet. Det ble foreslått at § 7-1 (3) skulle lyde:

Kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene innenfor perioden for digital stemming. Det skal som minimum legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden.

Perioden for digitalt valg fra 10. august til 13. september er fem uker. Dette kravet vil derfor pålegge fellesrådene et minimum av 10 arbeidstimer som vil være bundet til stemmemottak. Så lenge fellesrådene beholder fleksibilitet i tid og sted bør det kunne kombineres med annet arbeid i de periodene det ikke møter opp velgere.

Fordi kirkelig fellesråd får ansvar for å organisere stemming ved oppmøte får de også ansvar for å kunngjøre når og hvor velgeren kan stemme digitalt og ved oppmøte, samt registrere tid og sted i Den norske kirkes valgadministrative system innen fristen 1. juni. Det forutsettes at dette systemet vil håndtere registrering av informasjonen på fellesrådsnivå. Det er ikke noe i veien for at det enkelte menighetsråd også informerer om valget.

Det ble videre foreslått å videreføre fra dagens ordning at velgeren skal kunne gjøre sitt valg avskjermet og usett. Det vil likevel være nødvendig at en stemmemottaker observerer stemmegivingen. Dette er for å sikre at en velger ikke kan manipulere valgsystemet eller gjøre andre ting enn å stemme på den enheten som er tilgjengelig for valget. Det vil særlig være viktig hvis den digitale enheten som brukes til valget ellers brukes til annet arbeid på kirkekontoret og dermed kan gi tilgang til for eksempel personopplysninger. Det vil komme veiledning om dette. Uten mulighet for observasjon av stemmegivingen vil det være nødvendig med omfattende og kostnadskrevende tiltak i form av innkjøp av egne digitale enheter og begrensning av funksjoner på disse for å ivareta informasjonssikkerheten. Dette ble i høringsnotatet ikke ansett som hensiktsmessig når de aller fleste velgere kan stemme selv på sin egen mobiltelefon.

I høringen ble det foreslått å ikke videreføre bestemmelsen om at det må være to stemmemottakere til stede når det gjennomføres stemming ved oppmøte. Det antas at dette vil forenkle organiseringen av valget lokalt betraktelig. Siden ressursene til gjennomføring av den fysiske delen av kirkevalget er begrensede, er det ikke like naturlig å benytte seg av de samme kravene til kirkelige valg som det man gjør ved offentlige valg.

Regler om hjelp til å avgi stemme (ny § 7-4 (4)) og ordensregler (§ 7-5) er i hovedsak innholdsmessig videreført fra dagens ordning. Ordlyden er oppdatert og forenklet i tråd med ordlyden i ny valglov.

2.2.2 Digital stemming ved oppmøte

Kirkemøtet i 2025 vedtok at stemming ved oppmøte skal skje digitalt hvis dette er teknisk mulig i den digitale valgløsningen. Da reglene ble sendt på høring var det ikke avklart hva som var teknisk mulig. Kirkerådets sekretariat har jobbet videre med dette i løpet av høsten og har, i samarbeid med leverandøren av det digitale valgsystemet, kommet fram til en løsning for digital stemming ved oppmøte.

Når en velger møter opp for å stemme ved oppmøte vil prosessen være omtrent slik:

1. Velgeren viser legitimasjon til stemmemottakeren.
2. Stemmemottakeren tildeler alternativ pålogging ved å
 - a. logge seg inn på administrasjonssiden i det digitale valgsystemet på en digital enhet som brukes til valgadministrasjon
 - b. søke opp velgeren med personnummer
 - c. krysse av for alternativ pålogging for velgeren
 - d. hente PIN-kode i systemet
3. Stemmemottakeren gir velgeren PIN-koden.
4. Velgeren blir vist til en digital enhet som brukes til stemming. Velgeren skal kunne gjøre sitt valg avskjermet og usett, men samtidig må stemmemottakeren kunne observere stemmegivingen.
5. Velgeren logger seg inn i det digitale valgsystemet med personnummer og PIN-kode.
6. Velgeren stemmer i de valgene han eller hun har stemmerett i og som han eller hun ønsker å stemme i.
7. Velgeren logger seg ut av det digitale valgsystemet.

Kirkerådets sekretariat har gjennomført en vurdering av risiko og sårbarhet for digital stemming ved oppmøte på og vil iverksette tiltak for å sikre at det skjer tryggest mulig. Ut fra dette er det konkludert med at det er teknisk mulig å stemme digitalt ved oppmøte. I tråd med vedtaket fra Kirkemøtet i 2025 er regelverket derfor gjort om, slik at digital stemming ved oppmøte er hovedordningen. Alle bestemmelser om papirstemmer er derfor foreslått flyttet til kapittel 15 om omvalg og beredskap.

I forslag til regler som ble sendt på høring ble det foreslått at man måtte møte opp i det fellesrådsområdet der man har stemmerett for å kunne stemme. Når stemming ved oppmøte skjer digitalt, er en slik begrensning ikke lenger nødvendig. Av hensyn til velgerne bør de kunne møte opp hvor de vil.

2.2.3 Papirstemmer som beredskap

Hvis det ikke blir mulig å gjennomføre stemming ved oppmøte digitalt, kan digitalvalgstyret bestemme at det likevel skal skje på papir. Hvordan valget på papir skal gjennomføres er nå regulert i § 15-1. Bestemmelsene er i stor grad de samme som var på høring.

I høringen ble det foreslått at velgere må møte opp i sitt eget fellesrådsområde for å stemme. Denne regelen foreslås videreført i beredskapsbestemmelsen om stemming på papir. Når stemmegivning bare skjer i eget fellesrådsområde, slipper man å ha utskrift av stemmesedler fra andre sokn og bispedømmer. Man slipper også å sende stemmesedler mellom områder. Dette sparer arbeid og gjør at valgresultatet kan være klart tidligere, fordi man ikke må vente på at stemmegivninger skal sendes inn. Alternativet ville vært å ha en egen frist for å stemme i et annet fellesrådsområde, slik dagens regler har. Det vurderes som unødvendig komplisert.

Kirkelig fellesråd får ansvar for at det foreligger stemmesedler. Ved valget i 2023 var ansvaret delt mellom menighetsrådet (som skrev ut eller trykket opp stemmesedler for menighetsrådsvalget) og Kirkerådet (som trykket opp og distribuerte stemmesedler for valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet). Det vil være opp til fellesrådet om man skriver ut / trykker opp stemmesedler på forhånd eller har mulighet til å skrive ut stemmeseddelsett til den enkelte velger.

Papirstemmer må håndteres etter at de er avgitt. Det viktigste spørsmålet er hvordan man sikrer hemmelig valg for de som stemmer på papir, særlig hvis det blir veldig få papirstemmer.

Det legges opp til at papirstemmer skal mottas i konvolutt på samme måte som det ble gjort med forhåndsstemmer på papir ved sist valg. Velgere som stemmer på papir, kan krysses av i manntallet etter at det digitale valget er avsluttet. Det vil da være satt kryss i manntallet for de velgerne som allerede har stemt digitalt. På den måten sikrer man at en velger ikke kan få godkjent flere stemmer. Det ble foreslått i høringen at menighetsrådet får ansvaret for dette, men det kan også være hensiktsmessig at fellesrådet får dette ansvaret slik at alle stemmegivingene kan behandles samlet.

Etter at stemmegivingene på papir er godkjent, skal stemmesedlene telles opp. I høringen ble det foreslått at menighetsrådet får ansvar for å godkjenne og telle opp stemmesedlene ved valg av menighetsråd, mens fellesrådet får ansvar for å godkjenne og telle opp stemmesedler ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Det ble foreslått at stemmesedlene telles to ganger av menighetsråd/fellesråd og at stemmesedlene ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd ikke sendes til valgrådet i bispedømmet for endelig telling, slik det har vært tidligere.

Begrunnelsen for å telle opp stemmesedlene ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd samlet, er å sikre hemmelig valg. Ved å telle opp samlet reduserer man risikoen for at én eller noen få papirstemmer blir håndtert og rapportert separat. Kirkerådet antar også at det er enklere og mindre arbeidskrevende å telle opp samlet. For å sikre hemmelig valg ble det foreslått å regelfeste at opptelling av digitale stemmer ikke skal offentliggjøres før papirstemmene er lagt til.

2.2.4 Høringsinstansenes synspunkter

Tabell 1. Høringsinstansenes svar på: «Støtter du/dere at kirkelig fellesråd får ansvar for å organisere stemming ved oppmøte?» Antall.

	Ja	Nei	Ingen mening	Totalsum
Menighetsråd	45	1	0	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	14	0	1	15
Fellesråd	47	1	0	48
Bispedømmeråd	11	0	0	11
Nomineringsgrupper mv.	4	0	0	4
Andre	9	2	1	12
Totalsum	130	4	2	136

Det er svært bred støtte til at kirkelig fellesråd får ansvar for å organisere stemming ved oppmøte. De fire som svarer nei er Døves kirkeråd, et menighetsråd og to svar fra privatpersoner.

Døves kirkeråd peker i sitt høringssvar på at det er «utfordrende for Døves kirkeråd som fellesråd og være ansvarlig for organisering av stemming ved oppmøte med tanke på Døvekirken som landsdekkende prosti og 8 menigheter på ulike steder i landet.»

Tabell 2. Høringsinstansenes svar på: «Kirkerådet foreslår å fastsette et felles krav om at det som minimum skal legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden. Støtter du/dere dette?» Antall.

	Ja	Nei, jeg/vi ønsker ikke at det skal fastsettes minimums krav	Nei, jeg/vi ønsker at minimumskrav et skal være mer enn to timer i uken	Vet ikke	Ingen mening	Total-sum
Menighetsråd	32	5	8	1	0	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	10	4	1	0	0	15
Fellesråd	35	10	3	0	0	48
Bispedømmeråd	6	0	5	0	0	11
Nomineringsgrupper mv.	2	0	2	0	0	4
Andre	6	3	2	0	1	12
Totalsum	91	22	21	1	1	136

Det er et flertall av høringsinstansene som er positive til forslaget om et felles minimumskrav om stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden. Av de høringsinstansene som har tatt stilling til spørsmålet, støtter 68 prosent forslaget, mens 32 prosent er imot. Omtrent halvparten av de som er mot ønsker at det ikke fastsettes nasjonale minimumskrav, mens den andre halvparten ønsker et høyere minimum enn to timer i uken.

Høringsinstanser som støtter forslaget om to timer ukentlig, mener at ytterligere tid og sted bør avgjøres lokalt. Blant annet skriver Hovedorganisasjonen KA:

I svært mange kommuner vil det ligge til rette for at oppmøte på fellesrådets kontor vil gi en tilfredsstillende løsning for alle sokn i kommunen. I større kommuner bør det vurderes muligheter for stemming ved oppmøte på flere steder, og her vil lokale kirkekontor være aktuelle stemmelokaler. Kirkelig fellesråd vil her best kunne vurdere antall oppmøtesteder som kan tilbys i kommunen ut fra sin oversikt over kontorforhold og bemanning.

Tromsø kirkelige fellesråd mener det må være mulig å søke dispensasjon fra kravene til omfang av stemming ved oppmøte. Komnes menighetsråd ønsker at det ikke skal være krav om to timer hver uke. De skriver:

Vi foreslår at det bør være fastsatt et minimum for mulighet for stemming ved oppmøte, men dette trenger ikke være fordelt over 5 uker. Det viktige er at valget gjøres tilgjengelig for de som ikke kan håndtere det digitale valget. Dette kan feks bety at det er viktig å legge til rette for oppmøte i en kort tidsperiode i alle sogn, hvis det er store avstander. Vi tror at fellesrådet best kan vurdere dette.

Flere høringsinstanser er opptatt av mulighet til å stemme på lokale kirkekontor, stemming i kirkene etter gudstjenester, på institusjoner og eventuelt hjemme hos de som ikke kan komme seg til et valglokale. De mener at Kirkerådet bør oppfordre til at valget skjer flere steder, men melder ikke behov for at det skal settes som krav.

Av de som mener at det bør være mer enn to timer i uken er det flere som peker på at dette ikke gir nok mulighet for velgerne til å stemme. Heim kirkelige fellesråd skriver:

Det bør være mer enn to timer hver uke- særlig er dette viktig i kommuner der mange har lang vei til kommunesenteret og der stor del av befolkningen er eldre og lite vant med digitale løsninger

Noen høringsinstanser er opptatt av at det må settes andre krav, ut over to timer per uke. Stavanger bispedømmeråd mener at det må være to timer på én ukedag. Nord-Hålogaland bispedømmeråd mener at det må være et krav om å kunne stemme ved oppmøte i alle sokn. Det er også noen menighetsråd, for eksempel i Oslo, som er bekymret for at koblingen til det lokale nivået blir for dårlig hvis all stemming ved oppmøte skal skje på fellesrådsnivå. Råd for personer med funksjonsnedsettelser er redd for at to timer i uken kan ekskludere enkelte grupper. De ønsker også stemming på institusjoner. Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste peker på at det bør legges til rette for stemming «ved ulike arr. i kirkene, kjøpesentre, institusjoner, og andre steder der det samles mye folk».

Stavanger kirkelige fellesråd skriver:

Vi mener det er viktig at menighetsråd fortsatt har ansvar og myndighet i arbeidet med kirkevalg. Vi ønsker at det kan holdes søndagsvalg lokalt som menighetsråd har ansvar for.

Hamar bispedømmeråd stiller spørsmål ved om det bør være mulig å stemme ved oppmøte på valgdagen for kommune- og fylkestingsvalget. De er bekymret for hvor mye ressurser dette vil kreve lokalt. Rendalen kirkelige fellesråd skriver derimot: «Vi ønsker at det skal være mulig å stemme på kirkevalget, på kirkekontoret, på samme dag som kommunevalget. Vi tror det er negativt hvis vi "forsvinner helt" fra denne felles valgdagen.»

Flå sokn skriver: «Hvis stemming ved oppmøte krever digital løsning, så vil det være mer styr enn vinning. Men stemming på stemmeseddel ved oppmøte er viktig og nødvendig for å få en stor valgdeltagelse.»

Saemien Åålmegeaerie (menighetsråd i samisk menighet i sørsamisk språkområde) peker på at «[d]ersom Saemien Åålmege kun har digitalt valg og valg ved oppmøte er det nødvendig å fastsette et felles krav om at det skal legges til rette for å avgi stemme minst to timer i uken i stemmeperioden.» De peker også på god opplæring av stemmemottakere.

KABB peker på sårbare velgere med lav digital kompetanse. De skriver:

Dersom kirka skal være troverdig må disse få systemer og støtte rundt seg så de også får stemt. (...) Dette vil trolig gjelde "svake" stemmeberettigede; språklig og kognitivt, de som ikke får det til digital. Derfor må oppmøtested være særlig godt tilrettelagt og universelt utformet. Det må være godt nok bemannet slik at det er noen å spørre og det må ha tilrettelagt materiell i enkelt språk og f eks i punktskrift.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse peker på at stemmesteder og utstyr må oppfylle krav til universell utforming. De skriver også: «Det bør kreves opplæring av stemmemottakere i inkluderende kommunikasjon og rett til rimelig individuell tilrettelegging (...).» De er også opptatt av at informasjon om hvordan man stemmer må være tilgjengelig og at man kan få veiledning uten at man blir påvirket i hva man stemmer.

Flere peker på behov for veiledning. Gjøvik kirkelige fellesråd skriver:

Når det gjelder den praktiske gjennomføring av valg, enten det er digitalt eller skriftlig ved fremmøte, trengs det stor grad av veiledning – ikke regler – for å sikre at folk opplever dette fortsatt som et hemmelig valg.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse skriver: «Der digital pålogging skjer hos fellesrådet, må det finnes sikker «assistert digital stemming» med skjermfilter/avskjerming og mulighet for medbragt støtteperson valgt av velger.»

Seks bispedømmeråd og to menighetsråd peker på at det fortsatt bør være to stemmemottakere. Agder og Telemark bispedømmeråd skriver: «Ordningen med to stemmemottakere opprettholdes, særlig utfra rettssikkerheten til den ansatte som er stemmemottaker. Men også rettssikkerheten for stemmegiver.» To fellesråd har kommentert at det er positivt at det kun er krav om en stemmemottaker. Melhus

kirkelige fellesråd skriver: «Det er en klar forenkling at bestemmelsen om at det må være to stemmemottakere til stede ved gjennomføring av stemming ved oppmøte, fjernes.» Det ble ikke stilt et eget spørsmål om dette i høringen, så det er ikke tall på hvor mange høringsinstanser som mener hva.

Stavanger bispedømmeråd skriver:

Høringsnotatet foreslår at noen skal observere stemmegivingen ved digitalt stemme ved oppmøte. Det er uklart hva som ligger i dette og hvordan det kan skje på en måte som ivaretar prinsippet om at stemmegivingen skal være hemmelig. Vi mener systemet må bygges opp slik at prinsippet om at stemmegivingen er hemmelig ivaretas, også om dette skulle innebære noe økte kostnader i forhold til forslaget.

Når det gjelder forslaget om at menighetsrådet skal ha ansvar for å prøve eventuelle stemmegivninger på papir er det 73 høringsinstanser som svarer at fellesrådet bør ha ansvar mens 51 svarer at menighetsrådet bør ha ansvar. Flere høringsinstanser peker på at det er mest hensiktsmessig at fellesrådet får ansvaret for dette når de ellers får ansvaret for stemming ved oppmøte. 118 høringsinstanser (87 % av totalt antall høringssvar) støtter at papir-stemmesedler ved valg av Kirkemøtet og bispedømmeråd skal telles opp samlet for fellesrådsområdet.

Noen høringsinstanser tar til orde for at fellesrådet skal telle opp stemmesedler ved begge valg. De mener dette vil forenkle prosessene, og kreve mindre administrasjon, særlig i større fellesråd.

Noen høringsinstanser ønsker fortsatt stemming på papir. Sem menighetsråd skriver: «Vi mener derfor at det fortsatt må være mulig å forhåndstemme på papir enten på menighetens kontor eller aller helst ved et par utvalgte gudstjenester i forkant av valgdagen. Også på valgdagen må det være enkelt å få avlagt stemme på papir på flere lokaler enn kun fellesrådets kontor.»

Bønnelista har en kommentar til reglene om godkjenning av stemmegivninger. I reglene om godkjenning av stemmegivninger på papir (ny § 15-1 (11)). Der er det et krav om at stemmegivingen ikke skal være åpnet eller forsøkt åpnet for å bli godkjent. De skriver:

Velgers navn står på utsiden av konvolutten, da er det lett for lokale kontrollører å begynne å åpne meningsmotstanderes stemmer, slik at de gjøres ugyldig. Derfor foreslår vi følgende tillegg: «..forsøkt åpnet eller åpnet, skal den som har stemt varsles og gis mulighet til å stemme en gang til.»

Dette tillegget vil virke prevantivt og hindre at ingen i menighetsrådet forsøker å åpne konvolutter fra kjente stemmegivere for dermed å ugyldiggjøre andres stemme.

2.2.5 Kirkerådets vurderinger

Det er stor støtte i høringen til at fellesrådet får ansvar for stemming ved oppmøte og Kirkerådet opprettholder derfor forslaget.

Døves kirkeråd peker på en særlig utfordring for dem, fordi døvemenighetene er spredd over hele landet. Det foreslås derfor å ta inn en bestemmelse i § 19-1 om at ved valg i døvemenighetene er det døves menighetsråd som har ansvar for stemming ved oppmøte. Dette vil kreve at oppsettet i Den norske kirkes valgadministrative system blir annerledes for døvemenighetene enn for ordinære sokn, og det vil derfor legge til noe kompleksitet til arbeidet med utvikling av systemet. Det er her verdt å peke på at medlemmer i en døvemenighet også kan stemme digitalt på egen hånd eller ved oppmøte i sitt bostedssokn. Ved pålogging i det digitale valgsystemet, enten med egen BankID eller alternativ pålogging, vil alle valg velgeren har stemmerett i komme opp. En velger som er registrert i en døvemenighet kan da stemme både ved menighetsrådsvalg i bostedssoknet, valg av Kirkemøtet og bispedømmerråd, valg av døves menighetsråd og døvemenighetenes representant samtidig. Kirkerådet antar at en del velgere likevel vil ønske å stemme ved oppmøte i sin døvemenighet, blant annet for å kunne få veiledning på tegnspråk.

Når det gjelder forslaget om stemming ved oppmøte to timer i uken så var utgangspunktet her at dette skal være et minimum som er mulig å gjennomføre alle steder. Det er stort mulighetsrom for det enkelte fellesråd å legge til rette for stemming ved oppmøte ut over dette. Et argument mot å regulere tid og sted for stemming ved oppmøte nærmere er at det digitale valget er hovedordningen og stemming ved oppmøte er et supplement til dette. Det bør derfor ikke pålegges alt for stort arbeid med dette. Kirkerådet ønsker å gi fellesrådene tillit til å finne de gode løsningene lokalt. Dette henger også sammen med at Kirkerådet ikke har lagt opp til å gi tilskudd til lokal gjennomføring av kirkevalget.

Flere høringsinstanser tar til orde for at regelverket bør oppfordre til stemming andre steder, som etter gudstjenester og på institusjoner. At dette blir tatt inn i regelverket kan oppfattes som en sterkere oppfordring enn om oppfordringen bare blir gitt som veiledning. Med utgangspunkt i dagens regler, noe omformulert, kan et tillegg til den foreslåtte paragrafen for eksempel se slik ut:

§ 7-1 (3) Kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene innenfor perioden for digital stemming. Det skal som minimum legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden. *Kirkelig fellesråd bør også legge til rette for stemming ved oppmøte etter en gudstjeneste i valgperioden, på institusjoner i fellesrådsområdet og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.*

Samtidig har det vært et klart mål å forenkle reglene så mye som mulig. En paragraf som sier hva man *bør* gjøre vil ikke være i tråd med dette. Kirkerådet opprettholder derfor forslaget om å ikke innføre en bør-paragraf.

Noen høringsinstanser ønsker at det stilles krav om stemming ved oppmøte i alle sokn. Det har så store økonomiske og administrative konsekvenser at Kirkerådet vurderer det som ikke aktuelt å legge et slikt krav på fellesrådene.

Når det gjelder spørsmålet om det skal åpnes for stemming ved oppmøte på valgdagen så er det viktig for kommunikasjonen rundt kirkevalget med et tydelig startpunkt og et tydelig stoppunkt for når en kan stemme. Jo mer lik praksis det er for når en kan stemme fysisk, jo lettere er det å legge vekt på det i kommunikasjonen. Stemming ved oppmøte skal være et tilbud for de som ikke kan stemme digitalt, og det antas derfor at det ikke vil bli en altfor stor belastning å eventuelt ha åpent for stemming ved oppmøte på valgdagen. Kirkerådet opprettholder derfor forslaget om samme tidsperiode for det digitale valget som stemming ved oppmøte.

Det blir avgjørende å gi god veiledning til stemmemottakere om hvordan de kan legge til rette for at velgerne får god hjelp, men samtidig ikke opplever å bli påvirket i hva de skal stemme. For å være sikker på at den digitale enheten som brukes til stemming ikke blir tuklet med er det nødvendig at stemmemottakeren observerer stemmegivingen. Men det behøver ikke bety at man står og ser over skulderen til velgeren. Observasjonen kan også skje på litt lenger avstand. Stemmemottakere har taushetsplikt når de blir kjent med hva en velger har stemt. Det kan også antas at mange av de velgerne som vil møte opp for å stemme uansett vil trenge tett veiledning for å få til å stemme digitalt.

Når det gjelder spørsmål om tilgjengelighet ved stemming ved oppmøte så sier forslag til regler at «Kirkelig fellesråd skal legge til rette for stemming ved oppmøte på egnet og tilgjengelig sted i sitt fellesrådsområde». Bestemmelsen skal tolkes i lys av likestillings- og diskrimineringsloven § 17 om universell utforming. Kirkerådet vil ikke stille krav ut over dette, fordi det vil bryte med prinsippet om at det er fellesrådene som er best til å vurdere hvordan de vil organisere stemming ved oppmøte på en måte som gir best mulig tilbud til velgerne som trenger det og samtidig ikke gir for stor belastning på de som skal gjennomføre valget.

Stemming ved oppmøte vil skje med alternativ pålogging digitalt, der velgeren kan få hjelp til å stemme, jf. § 7-3 (4). Universell utforming i den digitale valgløsningen og kravene i Europarådets rekommandasjon om standarder for elektronisk stemmegiving er omtalt i avsnitt 2.1.3.

I høringen ble det foreslått å ikke videreføre bestemmelsen om at det må være to stemmemottakere til stede når det gjennomføres stemming ved oppmøte. Noen høringsinstanser stilte spørsmål ved dette. Av hensyn til ressursbruk lokalt opprettholder Kirkerådet forslaget.

Det er verdt å peke på at det ut fra forslag til regler ikke vil være anledning for et menighetsråd til å organisere stemming ved oppmøte uten at dette er avklart med fellesrådet. Det følger av at det er fellesrådet som har ansvar for stemming ved oppmøte. Kirkerådets vurdering er at det er ryddigst at det er ett organ som er

ansvarlig. Det er ikke til hinder for at for eksempel en ansatt på soknenivå eller menighetsrådsmedlemmer kan opptre på vegne av fellesrådet.

Når det gjelder forslaget om at menighetsrådet skal ha ansvar for å prøve eventuelle stemmegivinger på papir så blir dette nå bare relevant i en situasjon der det ikke er mulig med digital stemming ved oppmøte. Da bør man velge den løsningen som er praktisk enklest. Siden fellesrådet har ansvar for resten av stemming ved oppmøte, bør de også ha ansvar for å prøve stemmegivingene.

Når det gjelder forslaget fra Bønnelista om endring i regler for godkjenning av stemmegivinger på papir (ny § 15-1 (11)) så er Kirkerådets vurdering at stemmer som er åpnet eller forsøkt åpnet må regnes som ugyldige. Det er ikke mulig å åpne for å stemme på nytt etter at valget er avsluttet. Hvis det er mange forkastede stemmegivinger er det noe som kan klages på, det vil da vurderes i klageprosess. Når det gjelder tanken om at valgmedarbeidere vil ønske å påvirke valget på denne måten så må utgangspunktet være at reglene blir fulgt. Hvis dette ikke skjer, er det den ordinære klageordningen som gjelder. Kirkerådet opprettholder forslaget.

2.3 Når, hvor og hvordan velgeren kan stemme (kapittel 3)

I tillegg til kapitlene om digitalt valg og stemming ved oppmøte foreslås det å samle informasjon om når, hvor og hvordan velgerne kan stemme i kapittel 3. Her foreslås å presisere at velgeren kan stemme blankt ved valg til menighetsråd og ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, men ikke ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant. Dette er en videreføring av dagens ordning, og presiseringen foreslås tatt inn i dette kapittelet for å gjøre det tydelig hva som gjelder.

3 Andre endringer

3.1 Navn og begreper

3.1.1 Forslag i høringsnotatet

Kirkemøtet 2025 vedtok at det som i dagens ordning heter *valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet*, fra nå blir omtalt som *valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd*. Dette innebærer ingen praktisk endring i gjennomføring av valgene, men endrer bare navnet. Begrunnelsen for dette er at det kommuniserer bedre ut til velgerne.

Det har i flere sammenhenger vært kritikk av begrepene *lek* og *lek kirkelig tilsatt*. I høringen ble det foreslått å omtale det som *valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd*, *valg av prest* og *valg av ansatt*. Også prester vil i mange tilfeller være ansatte, men for enkelthets skyld forslo Kirkerådet å benytte *ansatt* for de som har stemmerett som ansatt uten å være prest. Kirkerådet oppfordret høringsinstansene til å komme med eventuelle andre forslag på til en passende benevnelse for de ansatte som ikke er prester.

3.1.2 Høringsinstansenes synspunkter

Tabell 3. Høringsinstansenes svar på: «Støtter du/dere den foreslåtte bruken av begrepene «valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd», «valg av prest» og «valg av ansatt»?» Antall.

	Ja	Nei	Delvis	Vet ikke	Ingen mening	Sum
Menighetsråd	33	3	2	2	6	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	10	0	1	0	4	15
Fellesråd	32	4	6	2	4	48
Bispedømmeråd	7	0	4	0	0	11
Nomineringsgrupper mv.	2	0	2	0	0	4
Andre	8	0	3	0	1	12
Totalt	92	7	18	4	15	136

79 % av høringsinstansene som har tatt stilling til spørsmålet støtter den foreslåtte bruken av begrepene. I tekst-svarene er det likevel en del som problematiserer bruken av *ansatt*, blant annet fire bispedømmeråd og ti fellesråd. Begrunnelsen de fleste trekker frem er at prester også er ansatte og at navnet *ansatt* derfor blir forvirrende. Både Borg bispedømmeråd og Spir foreslår *kirkelig ansatt*. Bjørgvin bispedømmeråd peker på at begrepene i forslag til regelverk skaper forvirring og foreslår *Ansatt(e) som ikke er prest(er)*. Flere høringsinstanser foreslår «andre ansatte». Flere fellesråd foreslår å bruke begrepet «fellesrådsansatte». Noen foreslår også å beholde dagens begreper.

Midtre Namdal kirkelige fellesråd stiller spørsmål ved bruken av navnet «Nominasjonskomiteens liste»:

Nominasjonskomiteens liste er for mange et uforståelig navn. Må ofte forklares overfor velgere, og liten risikerer å tape stemmer fordi velgerne ikke forstår hvem som står bak. Flere av de andre listene har også nominasjonskomiteer og har mer presise navn som overskrift på sine stemmesedler. Mulige alternative navn kan være f.eks. Fellesliste i bispedømmet / Prostienes fellesliste / Menighetenes fellesliste.

3.1.3 Kirkerådets vurderinger

Det var stort flertall i høringen som støttet begrepene, men samtidig var det en del motforestillinger mot begrepet «ansatt». «Fellesrådsansatt» er ikke treffende å bruke fordi de som faller inn under den aktuelle kategorien, også kan være ansatt av et menighetsråd eller et bispedømmeråd. «Andre ansatte» ble vurdert i Kirkerådets behandling av saken i september og var ikke ønsket fordi det kunne tolkes som at denne kategorien var «annenrangs». For å gjøre det tydeligere at det forskjell på kategorien «kirkelig ansatt» i valg-sammenheng og alle ansatte i Den norske kirke, foreslår Kirkerådet å følge Spirs forslag om «kirkelig ansatt».

Når det gjelder forslag om nytt navn på Nominasjonskomiteens liste så har det vært vurdert tidligere. Kirkerådet foreslår ingen endring på det nå.

3.2 Frister

3.2.1 Forslag i høringsnotatet

Fristen for å levere listeforslag foreslås flyttet fra 31. mars til 15. april. Stemmesedler skal ikke lenger trykkes opp sentralt og distribueres, og det gir rom for å forskyve denne fristen og gi bedre tid til nomineringsarbeidet. Det vil bety at fristen ikke er den samme som ved kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Fordi fristen for å levere listeforslag flyttes senere, foreslås det at fristen for å oppnevne nominasjonskomiteer og foreslå kandidater flyttes fra 1. til 15. februar i valgåret. Det gir litt bedre tid til å få gjennomført valgmøter hvor medlemmer til nominasjonskomiteene velges.

For valg av menighetsråd og valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant ble det foreslått i høringen at fristen for å godkjenne listeforslagene blir 30. april i valgåret. Det gir tid til supplerende nominasjon i etterkant av dette. For valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd stod det i forslaget som ble sendt på høring at fristen skulle være 15. mai. Fordi dette er en lørdag i 2027 er dette nå justert så fristen settes til 18. mai i valgåret. Dette gir lenger tid til eventuelt arbeid med å få listeforslagene i samsvar med regelverket. Av erfaring tar dette arbeidet lenger tid ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, enn de andre valgene. Det er heller ikke foreslått å åpne for supplerende nominasjon ved dette valget, noe som gir mulighet for litt bedre tid.

I dagens regler er det en bestemmelse som regulerer hva som skjer hvis en frist faller i en helg eller på en helligdag. For å gjøre det enklere å bruke regelverket, foreslås det heller å justere fristene i reglene så de passer med helger og helligdager i 2027. Kirkerådet får så hjemmel til å gjøre tilsvarende justeringer før neste valg (ny § 20-3).

3.2.2 Høringsinstansenes synspunkter

97 % av høringsinstansene som har tatt stilling til spørsmålet, inkludert alle bispedømmerådene og nomineringsgruppene mv., støtter forslaget.

Hamar bispedømmeråd er spørrende til at det foreslås forskjellige frister for godkjenning av listeforslag ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd og ved valg av prest og kirkelig ansatt.

Møre bispedømmeråd etterlyser en frist for oppnevning av valgråd.

3.2.3 Kirkerådets vurderinger

Det er svært bred støtte til forslaget om nye frister i høringen. Kirkerådet opprettholder derfor forslagene.

Begrunnelsen for ulike frister for godkjenning av listeforslag ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, og ved valg av prest og kirkelig ansatt, er at det ved valg av prest og kirkelig ansatt er åpnet for supplerende nominasjon. Disse listene må derfor godkjennes tidlig nok til at de som ønsker å supplere kandidater, får mulighet til det. Forslaget om ulike frister opprettholdes derfor.

Kirkerådets vurdering er at det ikke trenger å fastsettes en egen frist for når valgrådet skal være oppnevnt. Den første oppgaven valgrådet har som er tidfestet er at de senest 15. desember i året før valgåret skal sende en oppfordring til å fremme forslag til kandidater. Ut over dette antar Kirkerådet at bispedømmerådene selv kan vurdere når det er hensiktsmessig med oppnevning.

3.3 Kunngjøringer og offentliggjøring av valgresultat

3.3.1 Forslag i høringsnotatet

Kirkerådet foreslo i høringsnotatet å forenkle reglene om kunngjøringer. I høringsnotatet ble det foreslått å fjerne bestemmelsen i § 5-2 i dagens kirkevalgregler om at valgrådet skal kunngjøre oppfordring om å stille liste ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Det antas at de som er interesserte i å stille liste er i stand til å oppsøke informasjon om dette, og at det ikke trengs en kunngjøring. Det ble også foreslått å ta ut at det skal kunngjøres krav til listen ved menighetsrådsvalg.

I forslaget til regler som ble sendt på høring var det ikke tatt inn noe krav om at menighetsrådet skal kunngjøre valgresultatet. Ny § 8-4 (2) sier: «Kirkerådet skal sørge for at valgresultatene blir offentliggjort.» Det er tenkt at dette skjer på kirken.no/kirkevalget.no på samme måte som tidligere valg.

Kirkerådet foreslo å ta ut bestemmelsen om at listeforslagene skal legges ut til ettersyn etter hvert som de kommer inn. Her er det personvern vurderinger som gjør at det ikke er ønskelig at listeforslagene publiseres. Man kan for eksempel tenke seg at det er satt opp en person på listeforslaget som ikke er medlem i Den norske kirke. Det betyr at de som lurte på hvilke listeforslag som er levert og kandidatene som står på dem, må be om innsyn i dette.

Enkelte kunngjøringer vurderes det likevel som viktig å beholde. En grunn til dette er at det er viktig å få frem at det ikke bare er Kirkerådet som driver med kirkevalg – kirkevalget handler først og fremst om valg i soknet. Ved at informasjon også kommer fra lokalt nivå, får man en tettere kontakt og en sterkere følelse av at dette er viktig enn om det bare kommer fra nasjonalt nivå.

Kunngjøringer som foreslås beholdt er:

- Kunngjøring av mulighet for supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd (ny § 5-11 (2)) og valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant (ny § 5-12 (2))
- Kunngjøring av godkjente valglister (ny § 5-13)
- Når og hvor velgeren kan stemme digitalt og ved oppmøte (ny § 7-2)

Kirkerådet foreslo i høringsnotatet at fellesrådet får ansvar for kunngjøring av når og hvor velgeren kan stemme digitalt og ved oppmøte, siden det foreslås at fellesrådet får ansvar for stemming ved oppmøte.

For kunngjøring av godkjente valglister og når og hvor velgeren kan stemme foreslås det å spesifisere at det skal kunngjøres i kirken, på menighetens/fellesrådets nettside og på annen måte menighetsrådet/fellesrådet fastsetter.

3.3.2 Høringsinstansenes synspunkter

Tabell 4. Høringsinstansenes svar på: «Kirkerådet foreslår at det ikke regelfestes at valgresultatet skal kunngjøres lokalt. Støtter du/dere dette?» Antall.

	Ja	Nei	Vet ikke	Ingen mening	Totalsum
Menighetsråd	28	13	3	2	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	6	5	2	2	15
Fellesråd	21	21	2	4	48
Bispedømmeråd	7	4	0	0	11
Nomineringsgrupper mv.	3	0	1	0	4
Andre	6	3	1	2	12
Totalsum	71	46	9	10	136

Høringsinstansene er delte i synet på om lokal kunngjøring av valgresultatet skal regelfestes. Blant dem som har tatt standpunkt (Ja/Nei), svarer rundt 61 % ja og 39 % nei. Menighetsråd og bispedømmeråd heller samlet i retning av å støtte forslaget (flere ja enn nei). Fellesrådene er helt delt (21 ja og 21 nei).

De høringsinstansene som ønsker å regelfeste kunngjøring av valgresultat lokalt peker blant annet på at det viktig med synlighet lokalt. Melhus kirkelige fellesråd skriver: «Menighetsrådsvalg er et lokalvalg, og det vil være urimelig at resultatet av dette valget ikke kunngjøres lokalt.» Noen peker også på at en kunngjøring lokalt vil kunne nå andre mennesker enn en offentliggjøring nasjonalt. Noen høringsinstanser ønsker heller en *bør*-bestemmelse som oppfordrer til lokal kunngjøring.

Agder og Telemark bispedømmeråd og Åpen folkekirke skriver: «Vi ser fram til at foreløpig resultat av kirkevalget kan offentliggjøres kort tid etter at valget er stengt og avstemmingen avsluttet.»

Noen fellesråd og menighetsråd tar til orde for at valgresultatet bør publiseres uten stemmetall, av hensyn til de som har fått få stemmer og for å senke terskelen for å stille til valg.

Noen menighetsråd i Oslo ønsker at det presiseres i reglene at Kirkerådet skal «tilrettelegge for lokal offentliggjøring av lokale valgresultater».

Time sokneråd ber om at det regelfestes at suppleringsvalg i menighetsmøte blir kunngjort minst to uker før møtet.

3.3.3 Kirkerådets vurderinger

Ved å regelfeste lokal kunngjøring, pålegges menighetsrådene eller fellesrådene å sette av ressurser til å publisere lokale tall som like effektivt kan publiseres samlet på nasjonalt nivå. Det er et hensiktsmessighetsspørsmål, om en kirkepolitisk vil pålegge menighetsrådene eller fellesrådene å avsette arbeidskraft til det som i praksis er dobbeltpubliseringer.

Det vil uansett være mulig for menighetsråd og fellesråd å publisere lokale valgresultater dersom dette er lokalt ønsket. De kunngjøringene som foreslås regelfestet er informasjon som kan lede til handling hos velgeren, for eksempel å faktisk avgi stemme. Resultatet av valget er nyttig informasjon, men ikke noe som

krever oppfølging fra velgerne. Av hensyn til forenkling av regelverket er det heller ikke ønskelig med en *bør*-bestemmelse. Kirkerådet opprettholder forslaget om at denne kunngjøringen ikke regelfestes.

Når det gjelder tidspunkt for offentliggjøring av resultatene er det en omfattende teknisk prosess som skal gjennomføres før resultatene er klare. Det betyr at selv om valget er heldigitalt, vil resultatene ikke bli klare med en gang. Resultatene vil bli klart tidligst kvelden etter at valget er avsluttet, det vil si tirsdag kveld. Nøyaktig tidspunkt vil bli informert om senere.

Hvilken informasjon som skal publiseres på kirken.no/kirkevalget.no i forbindelse med valgresultatene vil bli vurdert på et senere tidspunkt. Publisering av stemmetall er likevel en viktig del av publiseringen, for å sikre åpenhet, transparens og mulighet for kontroll av resultatene. Det vil legges til rette for at det blir lett å videreformidle resultatene lokalt. Å regelfeste at det skal tilrettelegges for lokal offentliggjøring vurderes derfor verken som nødvendig eller ønskelig.

Kunngjøring av menighetsmøte er allerede regulert i virksomhetsregler for menighetsmøtet. Det er derfor ikke nødvendig å ta det inn i kirkevalgreglene.

3.4 Valgorganer (kapittel 2)

3.4.1 Forslag i høringsnotatet

I dagens regler omtales menighetsrådet som valgstyre. Dette ble i høringen foreslått endret så reglene i stedet bruker begrepet menighetsråd. Begrunnelsen var forenkling. Dette har ingen praktiske konsekvenser. Det ble foreslått noen endringer i omtalen av menighetsrådets ansvar. Det står at menighetsrådet skal forberede og gjennomføre valg i soknet som beskrevet i reglene. Hva det faktisk innebærer blir nå omtalt løpende i de relevante kapitlene der det passer tematisk og kronologisk.

Det ble foreslått å ikke lenger ha et eget stemmestyre. Dette har vært knyttet til valgdagen og er dermed naturlig å ta ut.

Kirkelig fellesråd får et tydeligere ansvar i reglene og det ble derfor foreslått å ta inn omtale av dem i kapittel 2.

Paragrafen om valgrådet i bispedømmet foreslås forenklet både i form og innhold. Det ble foreslått å ta ut «Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen.» Dette ble vurdert som unødvendig å ha med i reglene, da det er noe som bispedømmerådene kan vurdere i oppnevningen.

Bispedømmeråd og Kirkerådet er ikke lenger omtalt i oversikten over valgorganer, da det vurderes som overflødig. Det holder å omtale dem der de har konkrete roller.

Det ble i høringen foreslått at oppnevning og sammensetning av det som ved sist valg het internettvalgstyret blir tatt inn i reglene i kapittelet om valgorganer. Dette var tidligere regulert i særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg. I høringen ble navnet internettvalgstyret foreslått videreført, og det ble foreslått å gå fra fem medlemmer til ni medlemmer for å gi rom for en bredere kirkepolitisk representasjon. Det har vært vurdert om man skulle ha enda flere medlemmer, men av hensyn til styringsdyktighet og økonomiske og administrative ressurser anbefales

det ikke å øke ytterligere. Det ble foreslått at to medlemmer oppnevnes på bakgrunn av særskilt kompetanse. Dette er en videreføring av ordningen ved valget i 2023.

På samme måte som for menighetsrådet er det bare tatt inn en generell formulering om internettvalgstyrets rolle i kapittelet om valgorganer. Internettvalgstyrets konkrete oppgaver ved kryptering, dekryptering og telling av stemmer er omtalt i reglens kapittel 6 og 8. Internettvalgstyrets myndighet til å avbryte det digitale valget er omtalt i reglens kapittel 15 om omvalg og beredskap. Det foreslås at fem medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

3.4.2 Høringsinstansenes synspunkter

Flere høringsinstanser har innspill til paragrafene om menighetsrådets og kirkelig fellesråds rolle. Blant annet ble det spurt hvorfor formuleringene var forskjellig mellom de to paragrafene.

Tabell 5. Høringsinstansenes svar på: «Støtter du/dere at internettvalgstyret skal bestå av ni medlemmer?» Antall.

	Ja	Nei – færre medlemmer	Nei – flere medlemmer	Vet ikke	Ingen mening	Totalsum
Menighetsråd	30	3	1	3	9	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	7	2	0	0	6	15
Fellesråd	30	1	0	5	12	48
Bispedømmeråd	10	0	0	1	0	11
Nomineringsgrupper mv.	4	0	0	0	0	4
Andre	9	0	0	1	2	12
Totalsum	90	6	1	10	29	136

Det er klar støtte til at internettvalgstyret skal ha ni medlemmer.

Agder og Telemark bispedømmeråd etterlyser avklaring av hva som menes med «kirkepolitisk representasjon» i internettvalgstyret. De peker på at styret ikke er tillagt en kirkepolitisk rolle. De foreslår blant annet representasjon fra valggrådene, og spørsmål om hvorvidt det i stedet bør være valggrådene som godkjenner valgresultatet.

Bønnelista foreslår at alle godkjente nominasjonsgrupper skal være representert i internettvalgstyret, med medlemmer utpekt av gruppene selv. Råd for personer med funksjonsnedsettelse anbefaler at internettvalgstyret inkluderer dokumentert kompetanse på universell utforming og CRPD [FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne], og at mandatet tydeliggjør ansvar for tilgjengelighetsrisiko.

Vennesla kirkelige fellesråd og Vennesla menighetsråd foreslår å endre betegnelsen «internettvalgstyret» til et mer forståelig navn.

Noen høringsinstanser ber om at bestemmelsen om aldersfordeling og kjønnsfordeling i valgrådet beholdes. VID vitenskapelige høyskole peker på at «[d]ette er et viktig prinsipp for alle kirkelige organer».

3.4.3 Kirkerådets vurderinger

Flere høringsinstanser etterspurte endring i formulering av paragrafene og menighetsråd og kirkelig fellesråd. Det er nå foreslått endret så begge organ skal «forberede og gjennomføre» den delen av valget som de har ansvar for.

På bakgrunn av innspill som kom i høringen og videre arbeid med regelverket, foreslår Kirkerådet å endre navnet på internettvalgstyret til digitalvalgstyret. Når det digitale valget omtales brukes gjennomgående begrepet *digital*, ikke *internett*. Endringen i begrep gir derfor bedre samsvar i ordbruken.

Digitalvalgstyret skal ikke ha en kirkepolitisk funksjon, men av hensyn til legitimiteten er det, etter Kirkerådets vurdering, viktig med en kirkepolitisk representasjon. Det er også andre hensyn som er viktig å ta når styret skal opprettes, for eksempel kjønnsbalanse og representasjon av unge. Dette blir vanskelig å ivareta hvis nomineringsgruppene selv skal oppnevne representanter, slik Bønnelista tar til orde for. Ønsket kan imøtekommes til en viss grad ved å gi nomineringsgruppene mulighet til å foreslå kandidater. Med utgangspunkt i disse argumentene opprettholdes forslaget til sammensetning og oppnevning av digitalvalgstyret, med et tillegg om at nomineringsgruppene kan foreslå kandidater. Regelen nevner kun de registrerte nomineringsgruppene, men Kirkerådet vil også invitere representanter for medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste til å foreslå kandidater til digitalvalgstyret.

Det ligger i ordningen at valgrådene i bispedømmene skal godkjenne valgoppgjøret når dette er klart. Det er likevel behov for et nasjonalt organ for å følge opp det digitale valget, både i forkant, underveis og i forbindelse med opptellingen.

Når det gjelder krav til sammensetning av valgrådet så vurderer Kirkerådet at hensynet allerede følger av Kirkemøtevedtak og regler om formene for bispedømmerådets virksomhet, og at det ellers best vurderes av bispedømmerådene selv.

3.5 Nominasjon (kapittel 4)

3.5.1 Forslag i høringsnotatet

Valg av menighetsråd

I høringen ble det foreslått å ta inn en presisering av at nominasjonskomiteen ved valg til menighetsråd skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av menighetsrådet. Dette er i tråd med gjeldende regler, men bør presiseres for å være lettere tilgjengelig for menighetsrådene. Det foreslås også å ta ut bestemmelsen om ytterligere forslagsstillere (les mer i avsnitt 3.6 om listeforslag).

Valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd ble det foreslått noen forenklinger i regler for oppnevning av nominasjonskomité i høringen. Endringer som bare gjelder for nominasjonskomité ved valg av prest og kirkelig ansatt er omtalt i avsnitt 4.2.

Det ble foreslått å regulere at valgmøtene for valg av nominasjonskomité kan gjennomføres samlet. Dette kan for eksempel være aktuelt hvis man gjennomfører møtene digitalt. Da kan man ha en felles del først og så dele opp prostivis for selve valget. Dette kan spare ressurser i gjennomføring av valgmøter.

Det ble foreslått å fjerne dagens bestemmelse om at det skal være 40 prosent av hvert kjønn i nominasjonskomiteen og erstatte den med en bestemmelse om at det skal tilstrebes at begge kjønn er representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Det har vært krevende i praksis å sikre denne kjønnsbalansen siden det gjennomføres ett valg per prosti. Det er også et spørsmål om hvor mye plass som skal brukes i reglene på å regulere nominasjonskomiteen til én av listene. Det er ikke representativiteten i nominasjonskomiteen i seg selv som er et poeng, men hvilken konsekvens det får for de faktiske kandidatenes representativitet.

Komiteen som behandlet saken om rammer for kirkevalg på Kirkemøtet i 2025 hadde følgende merknad:

«Komiteen er opptatt av at dersom nominasjonskomiteenes lister fortsatt skal være obligatoriske, må regelverket tydeliggjøre rammene for arbeidet med nominasjonsprosessen og presentasjon av listene. Komiteen vil peke på at det må tydeliggjøres hva det betyr at Nominasjonskomiteens liste er en regelfestet liste, og ikke en liste på linje med de andre som har et felles program.»

I regelforslaget er det videreført at nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle spørsmål, se § 4-3 (6). Dette er et uttrykk for at det er en liste som ikke har et felles program, men at nominasjonskomiteene skal tilstrebe en bredde i kandidatenes synspunkter.

Det er også regulert i § 5-15 hvordan valgrådet, men også Kirkerådet, kan presentere lister og kandidater. Her åpnes det for at tillitsvalgte på hver liste kan gi en kort presentasjon av listen. Denne paragrafen er nærmere omtalt i avsnitt 3.8.

Kirkerådet foreslo ingen endringer for å tydeliggjøre rammene for Nominasjonskomiteens liste, men pekte på enkelte muligheter:

En måte å tydeliggjøre rammene på er å regelfeste nærmere hva Nominasjonskomiteens liste og kandidatene på disse listene kan og ikke kan gjøre i forbindelse med valgkampen. For eksempel kan man regelfeste at Nominasjonskomiteens liste ikke kan ha felles program eller profilere seg med felles meninger. Det vil kanskje gi en tydeligere ramme for hvordan Nominasjonskomiteens liste blir presentert. På den annen side vil det å legge begrensinger på hvordan lister og kandidater kan presentere seg selv kunne få betydning for mulighetene til å bli valgt. Det vil også være vanskelig å formulere en

bestemmelse som er enkel og tydelig, og ikke bidrar til ekstra kompleksitet og usikkerhet om tolkingen. Kirkerådet foreslo derfor ikke noen slik paragraf.

En annen mulighet er å fastsette en konkret felles tekst om Nominasjonskomiteens liste for alle bispedømmer til valgrådets felles presentasjon av lister og kandidater (§ 5-15). Det vil tydeliggjøre en felles forståelse av hva Nominasjonskomiteens liste er, men vil gi mindre mulighet for Nominasjonskomiteens liste i det enkelte bispedømme til å profilere seg på den måten de selv ønsker. Det er også et spørsmål om hvem som i så fall kan eller bør fastsette en slik tekst. Siden det vil være politisk uenighet bør dette fastsettes av Kirkerådet. Kirkerådets vurdering er at hensynet til listene i hvert bispedømme sin mulighet til å profilere seg må veie tyngre enn hensynet til standardisering her, og det ble derfor ikke foreslått endring i paragrafen.

I tillegg til spørsmålet om presentasjon av listene peker komitémerknaden fra Kirkemøtet 2025 på at regelverket må «tydeliggjøre rammene for arbeidet med nominasjonsprosessen». Nominasjonsarbeidet er regulert i forslag til nye regler §§ 4-3 og 4-4. I de neste avsnittene pekes det på noen tema som er regulert i disse paragrafene og som det kan vurderes endringer i.

Det kan reises spørsmål om ordningen med tillitsvalgte og tillitsutvalg har fungert etter sin hensikt. I evalueringsrapportene fra bispedømmerådene er det bare Borg bispedømme som uttaler seg eksplisitt om rollen for tillitsvalgte for listene: «Ordningen med tillitsvalgte på listene fungerte godt». Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste har i sin evaluering uttalt følgende:

Det er ulike erfaringer med nominasjonsprosessen i det enkelte bispedømme om hvordan nominasjonsprosessen i praksis foregikk. I enkelte bispedømmer har det vært lite engasjement fra menighetene til å nominere kandidater. Vi mener dette blant annet skyldes at det var lite informasjon og oppfølging av dette fra bispedømmet / valgråd giver.

Flere aktuelle kandidater har opplevd at det var ingen/lite informasjon og oppfølging fra nominasjonskomiteen/valgråd giver i bispedømmet. Nåværende ordning med nominasjonskomiteer med medlemmer fra hvert prosti i bispedømmet, har sin styrke. Komiteen har kontakter i ulike deler av bispedømmet og de kan tenke nytt. Samtidig ser vi en svakhet ved at komiteen stort sett ikke har noen kontakt eller dialog med sittende medlemmer. Det ville ikke være urimelig med en dialog med disse før man konkluderer. Det er også krevende for nye kandidater når de ikke blir involvert i prosessen før listen vedtas, spesielt for dem som blir blant de øverste kandidater. Vi har erfart positivt unntak fra ett bispedømme, der kandidater ble innkalt til dialog med nominasjonskomiteen før komiteen vedtok en prioritert liste.

Siden ordningen med tillitsvalgte og tillitsutvalg i kirkevalgreglene §5-7 er noe Kirkemøtet tok politisk stilling til i 2022, og siden det ikke har kommet innspill om et behov for endringer knyttet til ordningen med tillitsvalgt, fant Kirkerådet ikke grunnlag for å foreslå endringer på dette punkt i forslaget til regelverk på nåværende tidspunkt.

I kirkevalgreglene § 4-3 (2) reguleres det at medlemmene i nominasjonskomiteene kan foreslå én kandidat hver, i tillegg til de kandidatene som blir foreslått av menighetsråd og ungdomsråd etter § 4-4. Det ble ikke foreslått endringer i denne paragrafen.

Kirkevalgreglene § 4-3 (4) sier at nominasjonskomiteen skal spørre kandidatene om de er villige til å stå på listeforslaget. Evalueringen fra Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste peker på noen utfordringer i dialogen med aktuelle kandidater. Man kan se for seg at det i § 4-3 (4) også blir regelfestet at det skal gjennomføres en utvidet dialog med kandidatene om hva det innebærer å være kandidat og plassering på listen. Det er samtidig noen utfordringer med dette. Det kan oppleves som ekstraarbeid for nominasjonskomiteene og det kan skape ekstra utfordringer med å få satt opp en liste om det blir uklart hvem som bestemmer rekkefølgen. «Jeg stiller opp hvis jeg kan stå nederst» eller lignende, kan gi nominasjonskomiteen utfordringer og også gi urealistiske forventninger til muligheten for å bli valgt (eller ikke valgt). Det vil være mer naturlig at det utarbeides en veileder for denne dialogen, enn at det regelfestes. Den ansatte i bispedømmerådet som utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen vil da kunne få veiledning i dette temaet og senere kunne veilede nominasjonskomiteen.

Noe kan også løses ved at man åpner for at personer som sitter i bispedømmeråd (og dermed har informasjon om hvordan det er å sitte i Kirkemøtet og bispedømmeråd, og hvordan det er å drive valgkamp) kan oppnevnes til nominasjonskomiteene. Dette kan gi en tettere kobling mellom sittende råd og nomineringsprosessen, og dermed bidra til en mer opplyst nomineringsprosess. Kirkerådet foreslo i høringsnotatet å fjerne bestemmelsen i dagens regler om at personer som sitter i bispedømmerådet ikke kan sitte i nominasjonskomiteen. Begrunnelsen for dette er både at sittende medlemmer i bispedømmerådet kan dele sin erfaring inn i nominasjonsprosessen og likebehandling av listene.

Det kan antas at grunnen til at informasjon og dialog har blitt opplevd som for dårlig tidligere, også henger sammen med kapasiteten til medlemmene i nominasjonskomiteen og til den ansatte på bispedømmekontoret som gir komiteen sekretærbistand. Det er da et spørsmål om hvor mye det hjelper å regulere arbeidet til nominasjonskomiteen nærmere i reglene, hvis det i praksis handler om å få satt av nok tid til prosessene. Bispedømmekontorene har fått færre ansatte, noe som vil ha betydning for kapasiteten på omfanget av sekretariatsfunksjoner.

§ 4-3 (6) fastsetter at «[n]ominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge svarene til grunn for nominasjonsprosessen». At nominasjonskomiteene «bør» «tilstrebe» slik bredde er en formulering som kom inn i valgreglene før valget i 2011, før det ble flere lister. Både «bør» og «tilstrebe» moderer nominasjonskomiteens ansvar, og det kan vurderes om det heller bør stå «skal tilstrebe» enn «bør tilstrebe».

Det kan vurderes å gjøre endringer i bestemmelsen om sekretærstøtte til nominasjonskomiteene. I utgangpunktet viderefører forslaget til § 4-3 (7) gjeldende § 6-2 (4). Sistnevnte bestemmelse gjelder imidlertid kun nominasjonskomiteens liste ved valg av leke medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmerådet. Forslaget i saken her bruker «nominasjonskomiteene» for å omfatte alle nominasjonskomiteene, dvs. nominasjonskomiteen for medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, nominasjonskomiteen for prest, nominasjonskomiteen for kirkelig ansatte, nominasjonskomiteen for døvemenighetenes representant og nominasjonskomiteen for sørsamisk representant. Det må antas at omfanget av oppgavene vil være forskjellig avhengig av hva slags nominasjonskomité det er snakk om. Kirkerådet legger til grunn at utvidelsen til å gjelde for alle nominasjonskomiteene dreier seg om en kodifisering av praksis.

I forarbeidene til bestemmelsen fra gjeldende kirkevalgregler i sak KM 11/22, presiserte Kirkerådet at sekretariatsbistand i forslaget skal forstås som *administrativ støtte* til nominasjonskomiteen. Eksempler var å kalle inn til møter, kontakte foreslåtte kandidater og skrive protokoll. I forbindelse med kirkevalg gis det intensjonsstøtte til grupperinger som ønsker å stille til valg og listestøtte til grupperinger som har stilt liste. Nominasjonskomiteene får ikke intensjonsstøtte og forslaget om sekretariatsbistand var begrunnet i at det ville «gi nominasjonskomiteene likeverdige rammebetingelser som de registrerte nomineringsgruppene» som kunne søke om intensjonsstøtte.

Når det gjelder listestøtte kan alle grupperingene, inkludert kandidatene på Nominasjonskomiteens liste, søke denne støtten. Hvis man skulle utvide bestemmelsen om sekretariatsbistand i § 4-3 (7) til å også gjelde for Nominasjonskomiteens liste (ikke bare nominasjonskomiteene) ville det gi en dobbel støtte til disse listene, fordi de da både vil få listestøtte og sekretariatsbistand. Da må man i så fall vurdere å gjøre en endring i bestemmelsen om listestøtte. Sekretariatsbistand til Nominasjonskomiteens liste vil gi mer arbeid for sekretæren på bispedømmekontoret. Det kan også ses på som en uheldig sammenblanding av roller at en ansatt på bispedømmekontoret skal utøve sekretærfunksjoner for den ene listen. Samtidig kan det være en støtte for kandidater på Nominasjonskomiteens liste som blir «kastet ut i» det å være kandidat og ikke har noen organisasjon å støtte seg på. Ved sist valg valgte de aller fleste kandidatene på Nominasjonskomiteens liste å få listestøtten utbetalt til Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste, som det antas at ivaretok en del av disse hensynene. Kirkerådet foreslo på denne bakgrunn ingen endringer i høringsnotatet i paragrafen om sekretærbistand.

I § 4-4 reguleres ordningen med forslag til kandidater ved valg av Kirkemøtet og bispedømmeråd. Denne paragrafen er videreføring av dagens formulering. Her ble det gjort et grundig politisk arbeid i forkant av valget i 2023. Kirkerådet hadde derfor ikke funnet grunnlag i høringsnotatet til å foreslå endringer i denne paragrafen i denne omgang.

Ny § 4-3 om nominasjonskomiteenes arbeid ved valgene til Kirkemøtet og bispedømmeråd gjelder for alle valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Det er stort sett videreføring av dagens regler, men en bestemmelse om at avgjørelser skal skje i

møter er tatt ut av forenklingssyn. Det vil da være opp til nominasjonskomiteen å vurdere hvordan de legger opp arbeidet mest hensiktsmessig.

Forslag til kandidater i ny § 4-4 er videreføring av dagens ordning, med unntak av at fristen for å sende oppfordring om å fremme forslag til kandidater 15. desember året før valgåret foreslås å nå gjelde for alle valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

3.5.2 Høringsinstansenes synspunkter

Det er gjennomgående støtte til at nominasjonskomiteene ved valg til menighetsråd skal arbeide selvstendig og uavhengig, men flere peker samtidig på at regelverket må ta høyde for lokale realiteter, der menighetsråd i praksis ofte fungerer som nominasjonskomité.

Enkelte instanser støtter at sittende medlemmer av bispedømmeråd ikke kan sitte i nominasjonskomiteen, mens andre mener dette bør være tillatt.

Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste mener at valgmøtene helst bør skje prostivis, for å sikre god oppslutning. De ønsker også at det kan velges et ekstra medlem til nominasjonskomiteen som har erfaring fra bispedømmeråd og Kirkemøtet. Flere høringsinstanser hadde også innspill til strukturen i paragraf § 4-2.

Flere høringsinstanser, inkludert bispedømmeråd og nomineringsgrupper, understreker behovet for tydeligere regulering av Nominasjonskomiteens liste. Det pekes på at listen er regelfestet og obligatorisk, og derfor ikke bør fremstå som en politisk liste med felles program, profil eller identitet. Det reises også spørsmål ved ordningen med tillitsvalgte og tillitsutvalg for Nominasjonskomiteens liste, og om denne ivaretar kandidatene på en god og rettferdig måte.

Oslo bispedømmeråd viser til komitémerknaden om Nominasjonskomiteens liste fra Kirkemøtet 2025 og skriver:

Flertallet i rådet kan ikke se at KR har foreslått noen tydeligere regulering av nominasjonskomiteenes lister. Vi anerkjenner utfordringen, men skulle helst sett at det var mulig å tydeliggjøre i regelverket at kandidatene ikke skal lage felles program, profilere seg under annet navn enn «nominasjonskomiteens liste», eller annet som gjør at listene fremstår som lister med en felles identitet eller målsetning for Den norske kirke. Dette er viktig for kandidatene som stiller på listene, for grupperinger som stiller selvstendige lister og for velgerne, siden nominasjonskomiteens liste skal være en liste som består av enkeltmennesker med ulikt kirkepolitisk ståsted og profil. Dersom kandidatene ønsker å skape en felles profil eller program, understreker OBDR at de har muligheten til å etablere en nomineringsgruppe og stille til valg på et selvstendig program.

Åpen folkekirke skriver:

Blant annet bør det fastslås at kandidatene ikke skal lage felles program, profilere seg under annet navn enn «nominasjonskomiteens liste», eller annet som gjør at listene fremstår som lister med en felles identitet eller målsetning for Den norske kirke. Det er viktig at nominasjonskomiteens liste rendyrkes

som en liste som består av enkeltmennesker med ulikt kirkepolitisk ståsted og profil.

På den andre siden skriver Nettverk for fellesrådsledere: «Vi støtter også å ikke gi begrensninger for nominasjonskomiteens liste mht meninger. Dette underbygges også av at andre listers kandidater har frihet til å mene ulikt om mange ulike saker.»

3.5.3 Kirkerådets vurderinger

Presiseringen av at nominasjonskomiteen ved valg til menighetsråd skal arbeide uavhengig av menighetsrådet får støtte i høringen, og forslaget opprettholdes derfor. Denne paragrafen er ikke til hinder for at medlemmer av menighetsrådet kan sitte i nominasjonskomiteen. Det som er viktig er at menighetsrådets ansvar er å behandle om listeforslaget skal godkjennes eller forkastes ut fra en vurdering av vilkårene i reglene, ikke å overstyre kandidater eller prioritering.

Forslaget til regler åpner for at valgmøter kan gjennomføres prostivis eller samlet, fysisk eller digitalt. Dette åpner for at valgrådene i bispedømmet selv kan vurdere hvilken organisering som er mest hensiktsmessig og samtidig legger til rette for god oppslutning om valgmøtene. Når det gjelder forslaget om et ekstra medlem i nominasjonskomiteene med kirkepolitisk erfaring så er Kirkerådets vurdering at det legger til en ekstra kompleksitet som ikke er ønsket ut fra vurdering av administrative konsekvenser. Et slikt særskilt valg vil kunne bidra med nyttig erfaring, men det er også et spørsmål om dette medlemmet vil få uforholdsmessig stor innflytelse på grunn av sin særskilte erfaring og rolle. Aktuelle kandidater vil kunne velges inn i det ordinære valget fra sitt prosti, og på den måten kunne bidra med sin erfaring uten å få tildelt en særskilt rolle.

Strukturen i § 4-2 er endret for å imøtekomme innspillene fra høringsinstansene. I høringen kom det også innspill om at det måtte spesifiseres at valgmøter ved valg av nominasjonskomite for prest og kirkelig tilsatt kunne skje digitalt. I forslaget som ble sendt på høring var dette spesifisert bare ved valg av medlemmer. Fordi regelverket skal være teknologinøytralt foreslås det å ta ut denne presiseringen for alle valg. Møter kan gjennomføres fysisk eller digitalt uten at det står i reglene. Det er også gjort andre endringer i denne paragrafen som er omtalt i avsnitt 4.2 om nominasjonskomiteer ved valg av prest og kirkelig tilsatt.

Når det gjelder regulering av Nominasjonskomiteens liste var dette grundig omtalt i høringsnotatet. Kirkerådet har gjort en ny vurdering i lys av tilbakemeldingene, men ser ikke grunnlag for å foreslå innstramminger. Det foreslås i reglene at tillitsvalgte for Nominasjonskomiteens liste er listetoppen og de fem øverst rangerte kandidatene på listen. Ved forhandlingene i forbindelse med godkjenning av listeforslag fungerer nominasjonskomiteen som tillitsvalgte. Dette er en videreføring av dagens ordning. Ordningen ble ikke evaluert ved sist valg. Kirkerådets sekretariat har ikke hatt mulighet til ny evaluering. Forslaget opprettholdes.

Kirkerådet vil gi veiledning til bispedømmerådene i arbeidet med nominasjon.

3.6 Listeforslag (kapittel 5)

3.6.1 Forslag i høringsnotatet

Kirkerådet foreslo i høringsnotatet noen endringer i regler for listeforslag (kapittel 5 i forslag til regler). I høringen ble det foreslått at stilling og bosted nå skal være obligatorisk på stemmeseddelen. I gjeldende regler *kan* slike opplysninger føres opp. Det er enklere med en generell «skal»-regel enn en «kan»-regel med visse vilkår. Erfaringen er at det er mest vanlig å ha med denne informasjonen på stemmeseddelen, og feltene har informasjonsverdi for velgerne.

Kirkerådet foreslo å endre antall kandidater på listeforslag til valg av menighetsråd så det maksimalt kan inneholde ti flere navn enn det skal velges faste medlemmer. Dette er en forenkling av dagens litt mer kompliserte bestemmelse.

Det ble også foreslått at nominasjonskomiteen ved menighetsrådsvalg kan signere listeforslaget alene, man tar altså bort kravet om ti forslagsstillere. På den måten blir reglene for valg av menighetsråd like som reglene ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Det ble også foreslått å ta ut kravet om at de som underskriver som nominasjonskomité må ha stemmerett i valgdistriktet. Det ble antatt at det er nok at de er oppnevnt som nominasjonskomité av menighetsrådet og at det ikke trengs krav ut over det.

Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd kan en gruppe på minst 100 personer gå sammen og levere et listeforslag. Tidligere var det krav om at maksimalt 50 prosent av underskriverne kunne komme fra ett og samme sokn. Det ble foreslått tatt ut av forenklingshensyn.

Tidligere var det regulert i reglene at underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument. Det er et mål å gjøre regelverket «teknologinøytralt», det vil si at man ikke sier noe konkret om hvordan signering skal skje i praksis. Det betyr ikke noen praktisk endring i første omgang, men gir mulighet for å kunne vurdere å godkjenne dokumenter signert på annen måte, for eksempel elektronisk. Kirkerådet vil komme tilbake med nærmere veiledning på dette.

3.6.2 Høringsinstansenes synspunkter

Flere høringsinstanser uttrykker skepsis til at stilling skal stå oppført på stemmeseddelen. Begrunnelsen for dette er hensynet til de som for eksempel er uføretrygdete. Noen peker også på at *Pensjonist* gir begrenset informasjon.

To bispedømmeråd stiller spørsmål ved at prester og kirkelig ansatte skal være oppført med *menighet* i stedet for bosted. Menigheten er sjelden arbeidsgiver, og det er litt uklart hva man legger i *menighet* her.

Tunsberg bispedømmeråd og Bønnelista ønsker at det tas inn igjen et krav om at maksimalt 50 prosent av de 100 underskriverne som leverer et listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd, kan komme fra samme sokn.

Hamar bispedømmeråd foreslår å endre fra *bør* til *skal* i bestemmelsen om at minst en av kandidatene under 30 år plasseres på en av de tre øverste plassene på listen.

Fitjar sokneråd ønsker at det skal bli mulig å gi stemmetillegg også på Nominasjonskomiteens liste, for å kunne gi de som er mest motiverte til å sitte i menighetsråd større sjanse for å bli valgt.

3.6.3 Kirkerådets vurderinger

Kirkerådet har gjort en vurdering av spørsmålet om oppføring av *stilling* på stemmeseddelen, blant annet en personvernvurdering. Velgerne har begrenset informasjon om kandidatene, og informasjon om *stilling* er derfor en viktig informasjon som kan hjelpe velgerne til å ta et valg. Det er også viktig for å hindre forvirring om hvem kandidaten faktisk er, for eksempel hvis to personer har samme navn. De som ikke ønsker å oppgi *stilling* kan velge å ikke stille til valg. Ut fra disse hensynene konkluderes det med at det her er snakk om berettiget interesse for velgerne og kirken som hensynet til kandidatene ikke krever vern mot, jf. personvernforordningen artikkel 6.

Samtidig kan det vurderes om det er et annet begrep som er mer dekkende enn *stilling* og som gir mer rom for å oppgi relevant bakgrunn for de som ikke ønsker å oppgi nåværende *stilling*. Det har ikke dukket opp noe godt alternativ så langt. Ut fra vurderingene og mangel på et bedre begrep opprettholdes forslaget om at *stilling* og *bosted* blir obligatorisk på stemmeseddelen. *Stilling* er en betegnelse som gjerne benyttes på stemmeseddelen til kandidater som stiller til offentlige valg. Et alternativ kunne vært å bruke flere begrep, for eksempel *Stilling/Yrke* eller *Stilling/Bakgrunn*. En slik kombinert overskrift vil ta mer plass på stemmeseddel/skjerm og gi et mindre ryddig uttrykk. Kirkerådet vurderer derfor at det ikke er ønskelig.

I dagens regler skal prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant oppføres med *menighet* i stedet for *bosted*. Siden dette ble problematisert i et høringssvar har Kirkerådet gjort en ny vurdering av dette. For prest og ansatt foreslås nå *arbeidssted*. For døvemenighetenes representant antas det at *menighet* fungerer godt, fordi det er tydelig at det da vises til hvilken døvemenighet det gjelder. For *sørsamisk menighet* er det derimot et spørsmål om *menighet* gir mening. Her er det bedre å gå over til *bosted*. Ut fra disse vurderingene foreslås det noen endringer i § 5-2 (3).

Ordningen med at 100 personer med stemmerett i bispedømmet kan skrive under på et listeforslag (§ 5-5 (3)) har ikke vært brukt ved de siste valgene. Den er en ekstra sjanse til å levere et listeforslag fra grupperinger som ikke er registrerte nomineringsgrupper. Kirkerådets vurdering er derfor at det ikke bør gjøres mer komplisert enn nødvendig. Det er også et argument å beholde paragrafen enklest mulig. Kirkerådet opprettholder derfor forslaget om at kravet bare skal være 100 underskrifter.

Å stille krav om at en av de tre øverste kandidatene på listene skal være under 30 år ble vurdert da Kirkemøtet vedtok de gjeldende kirkevalgreglene. Dette ble vurdert som for inngripende for muligheten til å stille liste. Kirkerådet opprettholder denne vurderingen og foreslår ingen endring i paragrafen.

Kirkerådet vurderer det ikke som aktuelt å endre på reglene for personstemmer (stemmetillegg og sperregrense på personlig stemmetall) nå.

3.7 Supplerende nominasjon (§ 5-11 og § 5-12)

Kirkemøtet 2025 vedtok at det skal være mulig å supplere kandidater ved menighetsrådsvalg og at de supplerte kandidatene blir oppført på valglisten på

samme måte som andre kandidater. I tråd med dette er det tatt ut at «det må tydelig fremgå at de supplerte kandidatene ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater». At kandidatene behandles likt, vil forenkle arbeidet med Den norske kirkes valgadministrative system og stemmesedler. Det vil også gjøre ordningen enklere å kommunisere til velgerne. En liste bestående kun av supplerte kandidater vil kunne legges inn som en ordinær flertallsvalgliste.

I dagens regler er det åpnet for supplerende nominasjon ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd i de tilfellene der det bare blir godkjent en liste fra nominasjonskomiteen. I den situasjonen man er nå, med tre registrerte nomineringsgrupper, vurderes det som lite sannsynlig at det vil bli aktuelt. Det foreslås derfor å ta ut denne regelen. På den måten får man et kortere regelverk og mindre behov for veiledning. Hvis det skulle bli en situasjon der det bare blir godkjent en liste fra nominasjonskomiteen skal denne uansett være bredt sammensatt og bestå av mange navn, så behovet for supplerende nominasjon bør være begrenset.

3.8 Informasjon om lister og kandidater (§ 5-14 og § 5-15)

3.8.1 Forslag i høringsnotatet

Komiteen som behandlet saken om rammer for kirkevalget på Kirkemøtet i 2025 kom med følgende merknad: «Komiteen mener at Kirkerådet og bispedømmerådene skal aktivt informere om hvilke lister som stiller til valg og deres kandidater.» I dagens regel slås det fast at hver liste selv er hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater, men at valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listene. Denne presentasjonen inneholder CV-opplysninger om den enkelte kandidat, samt en kort presentasjon av den enkelte listen. Reglene har vært tolket strengt. Det har begrenset hvilken informasjon Kirkerådet og bispedømmerådene kan gi om lister og kandidater.

Rådene som er ansvarlig for de ulike valgene kan bare gjøre tiltak som hjelper velgerne med å finne informasjon om

- hva det betyr å stemme i kirkevalget, og hvordan en deltar
- hvem som stiller til valg
- hva de ulike kandidatene står for, og de ulike listenes program og formål, basert på innsendt informasjon

Dette gjelder særlig i valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd fordi avstanden til lokalsamfunnet kan være lengre, og de politiske skillelinjene kan være tydeligere. Dette er som regel mindre relevant i menighetsrådsvalg.

For å sikre at velgerne foretar opplyste valg, bør et minimum av informasjon om kandidater og lister til Kirkemøtet og bispedømmeråd være tilgjengelig på kirkevalget.no. De ulike listene kan ha utfyllende informasjon på egne nettsider og kanaler, og må drive en egen valgkamp for å mobilisere velgerne. Kirkevalget.no vil lenke videre til listenes egne sider. For å kunne opplyse velgerne på en god måte ble det i høringen foreslått at valgrådets presentasjon (og dermed Kirkerådets presentasjon) etter § 5-15 justeres til å også inkludere hva de ulike kandidatene står for:

Valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2, opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv og *hva kandidatene vil arbeide for*. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal presentasjonen også inneholde hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Bispedømmerådenes nettsider bør henvise til kirkevalget.no for informasjon om den enkelte kandidat og listene.

Det er viktig å understreke at de som leverer listeforslagene (nomineringsgruppene og nominasjonskomiteene) har ansvar for at informasjon om kandidatene kommer inn til valgrådet i bispedømmet (og til menighetsrådet ved valg til menighetsråd) innen fristen. Kandidatene har ansvar for å bidra med nødvendig informasjon.

Publisering av lister ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd bør koordineres og samkjøres slik at en kan få nasjonal og regional medieoppmerksomhet rundt et felles publiseringstidspunkt. For å legge til rette for det ble det i høringen foreslått et nytt ledd i § 5-13 der Kirkerådet får hjemmel til å organisere felles publiseringstidspunkt.

For å forenkle og skape samsvar mellom de ulike valgene ble det i høringen foreslått å bruke formuleringen «hva kandidatene vil arbeide for» også for valg av menighetsråd, prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant.

I dagens regelverk er det litt forskjellige formuleringer om hvilke verv det kan opplyses om i kandidatpresentasjonen. For å samkjøre og forenkle ble det i høringen foreslått at formuleringen blir «opplysninger om utdanning, yrke og relevante verv» for alle valg (se forslag til ny § 5-14 og § 5-15).

3.8.2 Høringsinstansenes synspunkter

Tabell 6. Høringsinstansenes svar på: Kirkerådet foreslår (...) at det også skal informeres om hva kandidatene på de ulike listene «vil arbeide for». Støtter du/dere dette? Antall.

	Ja	Nei	Vet ikke	Ingen mening	Totalsum
Menighetsråd	34	10	1	1	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	12	2	0	1	15
Fellesråd	42	4	0	2	48
Bispedømmeråd	6	4	1	0	11
Nomineringsgrupper mv.	3	1	0	0	4
Andre	8	2	0	2	12
Totalsum	105	23	2	6	136

82 prosent av høringsinstansene som har tatt stilling til forslaget om at presentasjonen av kandidater også skal inneholde hva kandidatene «vil arbeide for» har svart at de støtter forslaget. Støtten er særlig tydelig blant fellesråd (42 av 48) og menighetsråd (34 av 46). Bispedømmerådene og noen menighetsråd er mer delte, men uten at noen gruppe samlet sett går imot forslaget.

Björgvin bispedømmeråd skriver:

For veljarane er det ein fordel å få mest mogeleg informasjon samla på ein stad utan å måtta klikka fleire gonger. Det talar for å presentera mest mogeleg om kvar kandidat på ei felles nettside eller ein felles brosjyre. Argument mot dette kan vera at dei ulike listene har sin eigen måte å presentera kandidatane på, og med ulik vekt på personval vs. listeval.

Det er likevel ikkje uvesentleg for veljarane kven som representerer ei liste, personvalet vil nok for mange vera med på å bestemma kven dei stemmer på. Eit regelfesta minimum av informasjon om kvar av kandidatane vil difor vera eit gode for veljarane.

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter ikke forslaget. De mener at det er det felles valgprogrammet som må synliggjøres, ikke meningene til kandidatene. Oslo bispedømmeråd peker på at informasjonen om hva kandidatene vil arbeide for er viktig for Nominasjonskomiteens liste, men at for andre lister er det informasjon om felles valgprogram som bør prioriteres. Noen andre høringsinstanser støtter også skille mellom de ulike listene. Åpen folkekirke skriver: «For Åpen folkekirkes del er det valgprogrammet kandidatene er forpliktet på, så for vår del vil det derfor være viktig at mer av programmet vårt blir synliggjort.»

Hamar bispedømmeråd foreslår at det endres fra *skal* til *kan* foran «informasjon om hva kandidatene vil arbeide for»

Noen menighetsråd er bekymret for at det at kandidatene må skrive hva de vil arbeide for vil øke polariseringen.

Borg bispedømmeråd mener at det «bør presiseres at valgrådets felles presentasjon publiseres på kirken.no og respektive bispedømmers nettsider.»

Noen høringsinstanser mener at det bare skal oppgis hva kandidaten vil arbeide for ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd, og ikke ved valg til menighetsråd.

Noen høringsinstanser er opptatt av at listene selv skal definere hva som er aktuelle saker.

3.8.3 Kirkerådets vurderinger

Ett av de største hindrene for valgdeltakelse er at velgerne ikke vet nok om kandidatene eller listene de stemmer på. Ved å gi kandidater anledning til å fremheve enkelte saker de vil jobbe for, får velgerne bedre tilgang til informasjon om den enkelte kandidat. Selv om flere av nomineringsgruppene har utarbeidet et felles valgprogram, har velgeren også mulighet til å påvirke rekkefølgen på de listeførte kandidatene. Ved å gi velgerne innsyn i hva den enkelte kandidat vil arbeide for, får velgeren også bedre anledning til å bruke alle sider av stemmeretten sin. Kirkerådet opprettholder derfor forslag til paragraf slik den var formulert i høringen.

Når det gjelder forslag fra Borg om å regelfeste at presentasjonen skal publiseres på kirken.no og bispedømmenes nettsider så vurderer Kirkerådet at det ikke er nødvendig å si dette eksplisitt. Det er gjeldende praksis, og Kirkerådet ser ingen grunn til å presisere det ytterligere i reglene.

3.9 Protokollering

3.9.1 Forslag i høringsnotatet

I høringen ble det foreslått å forenkle reglene for protokoller ved valget. Fordi eventuelle stemmesedler på papir skal telles opp lokalt foreslås det å ta ut regulering av sending av valgmateriell og annet fra menighetsrådene og til bispedømmerådene. Valgrådene i bispedømmene og Kirkerådet vil få informasjonen fra Den norske kirkes valgadministrative system. Det vil spare administrativt dobbeltarbeid lokalt hvis alt skal registreres bare ett sted. Samtidig er det en sårbarhet i at all overføring av informasjon skal skje i ett system. Et alternativ kunne vært at det skal sendes en kopi av protokollen elektronisk utenom det valgadministrative systemet.

3.9.2 Høringsinstansenes synspunkter

Borg bispedømmeråd og Bjørgvin bispedømmeråd stiller spørsmål om ansvarsfordelingen mellom menighetsråd og fellesråd for protokollering.

3.9.3 Kirkerådets vurderinger

Når bestemmelsene om papirvalg er flyttet til beredskaps-kapittelet er det bare igjen bestemmelser knyttet til det digitale valget i kapittel 8. Det er derfor ikke naturlig å regulere ansvaret menighetsråd, kirkelig fellesråd og valgråd har for protokollering der. Protokoll ved valg til menighetsråd foreslås flyttet til kapittel 9. Paragrafen om protokoll er oppdatert for å presisere at menighetsråd og fellesråd har ansvar for protokollering av sitt arbeid med kirkevalg. Protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd foreslås flyttet til § 10-4.

3.10 Manntall (kapittel 13)

3.10.1 Forslag i høringsnotatet

Kirkemøtet 2025 vedtok å gi Kirkerådet hjemmel til å vedta regler om manntall. Det ble derfor foreslått i høringsnotatet at Kirkerådet vedtar kapittel 13 om manntall i denne saken. Det vil gi tid til nødvendig utvikling i det valgadministrative systemet.

I dagens ordning settes det et felles kryss i manntall for valg av menighetsråd og det som ved sist valg het *valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet*. Det ble ikke foreslått videreført. Da blir det ett kryss per valg.

Kirkevalgreglene § 13-2 tydeliggjør kirkelig fellesråds plikt til å gi opplysninger om de av sine ansatte som skal manntallsføres som prester og kirkelig ansatte til Kirkerådet.

Skjæringsdatoen 30. juni ble foreslått videreført i høringen. I høringen ble det foreslått at oppdateringer av manntall etter skjæringsdatoen skal skje på bakgrunn av krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage og ved utmelding. Det er viktig å beholde mulighet for å rette feil, både av hensyn til velgeren og for å unngå klager som kan føre til omvalg. Når det gjelder utmelding så er vurderingen at hensynet til Den norske kirkes omdømme tilsier at en person som melder seg ut etter skjæringsdatoen eller i løpet av valgperioden bør tas ut av manntallet så fort som mulig. Hvis personen blir fjernet fra medlemsregisteret, men ikke fra manntallet kan vedkommende få inntrykk av at utmeldingen ikke er gjennomført. Samtidig har dette en kostnad fordi det betyr at det må lages en ordning for automatisk oppdatering av manntallet som man ellers kunne unngått.

De andre punktene i dagens regler om manntall ble foreslått tatt ut, det gjelder innmelding, personer som flytter tilbake til Norge, dødsfall og overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd. Det betyr at hvis disse endringene skal få konsekvens for om og hvor man har stemmerett må endringen skje før 30. juni. For dødsfall er vurderingen at BankID vanligvis sperres raskt etter at noen er død. Det har da liten betydning om vedkommende fortsatt er registrert i manntallet. Å ta ut disse punktene vil forenkle arbeidet med automatisk oppdatering av manntall og særlig testingen vil bli veldig mye enklere.

3.10.2 Høringsinstansenes synspunkter

Noen høringsinstanser uttrykker bekymring for om reglene gjør at kirkelig fellesråd får ansvar for manntall for prest og andre som ikke er ansatt av fellesrådet.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse skriver at: «Fellesrådene må ha tydelig plikt til å informere ansatte/prester om hvordan de blir korrekt manntallsført (også i kategorialmenigheter).»

3.10.3 Kirkerådets vurderinger

I forslag til regler § 13-2 (3) står det at: «Kirkelig fellesråd skal gi opplysninger om de av sine ansatte som skal manntallsføres som prester og kirkelig ansatte til Kirkerådet innen den frist Kirkerådet fastsetter.» Dette ansvaret gjelder altså bare fellesrådets egne ansatte. I praksis vil dette ansvaret handle om å sørge for oppdaterte opplysninger om fellesrådets ansatte i Den norske kirkes ansatt- og organisasjonsregister (ANSORG). Når det gjelder forslaget om at fellesrådene skal ha et ansvar for å informere om hvordan man blir korrekt manntallsført så vil det være

å gi fellesrådene et ansvar de ikke har. Alle vil selv kunne se hvor de er manntallsført i det digitale valgsystemet og det kan rettes hvis det er feil.

Etter at høringen ble sendt ut har det blitt arbeidet med utvikling av Den norske kirkes valgadministrative system. I forbindelse med dette arbeidet har det blitt klart at det vil være teknisk enklere å beholde innmelding som grunn til oppdatering av manntall etter skjæringsdatoen. Siden begrunnelsen for å ta det ut var forenkling, foreslås det derfor å ta det inn igjen.

3.11 Beredskap, omvalg og klager (kapittel 14 og 15)

3.11.1 Forslag i høringsnotatet

I gjeldende ordning er bispedømmerådet klageinstans over klager ved menighetsrådsvalget, mens Kirkerådet er klageinstans over klager ved valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet. Det innebærer en mulighet for at klager behandles forskjellig avhengig av hva slags bispedømme klagen behandles av. Det krever også kompetanse på klagebehandling i alle bispedømmer. Samtidig er antallet klager ikke mer enn at det er håndterlig å behandle av ett klageorgan. For å sikre likebehandling i hele landet og legge til rette for at det er tilstrekkelig å ha kompetanse på klagebehandling ett sted, foreslo Kirkerådet i høringsnotatet at Kirkerådet blir klageinstans ved begge typer valg. Kirkerådet foreslo også noen tydeliggjøringer i regelverket av hvordan klagebehandlingen skal foregå. Dette er i hovedsak en kodifisering av gjeldende praksis fra klagebehandlingen, med unntak av at det også går an å gi klagere medhold uten at valget av den grunn skal kjennes ugyldig.

Kirkerådet foreslo ellers å videreføre bestemmelsene om beredskap og omvalg fra dagens regelverk.

3.11.2 Høringsinstansenes synspunkter

Høringsinstansene som uttalte seg om spørsmålet, støttet forslaget om at Kirkerådet skulle være klageinstans.

3.11.3 Kirkerådets vurderinger

Kirkerådet opprettholder forslagene til kapittel 14 og 15. Se for øvrig omtalen av beredskap i avsnitt 2.2.

3.12 Nytt valgoppgjør i perioden og suppleringsvalg (kapittel 16)

3.12.1 Forslag i høringsnotatet

Det vil ikke lenger være mulig å skrive på kandidater på stemmesedlene. Det antas at det vil føre til at flere sokn ikke har nok medlemmer i menighetsrådet etter valget. I reglene foreslås det å fastsette at suppleringsvalg skal gjennomføres i menighetsmøte. I dagens ordning kan bispedømmerådet samtykke til suppleringsvalg og fastsette hvordan suppleringsvalget skal gjennomføres. Kirkerådet antok at det vil være enklere å fastsette en standardordning med suppleringsvalg i et menighetsmøte, og at menighetsrådet selv er nærmest til å vurdere om og når et slikt suppleringsvalg skal gjennomføres.

I forslaget til regler er det ikke fastsatt noe om hvordan suppleringsvalget skal gjennomføres, ut over at det skal skje i et menighetsmøte. Det er mulig å gå mer i detalj på hvordan valget skal gjennomføres. I Den danske folkekirken har de regelverk som i detalj beskriver en tilsvarende valgprosess. Fordelen med mer detaljerte regler er at det blir en «oppskrift» som er enkel å gjennomføre. Ulempen er at det blir mer tekst i regelverket og at det kan være ønske om lokale tilpasninger som ikke er tenkt på når regelverket blir utarbeidet. Kirkerådet ba høringsinstansene om tilbakemelding på om det er ønskelig med mer detaljert regulering av suppleringsvalget.

Bestemmelsen om suppleringsvalg vil også kunne brukes i de situasjonene der det ikke blir godkjent noen listeforslag i soknet. Det vil da ikke gjennomføres noe ordinært valg til menighetsråd i soknet. Dette er en konsekvens av at det ikke går an å gjennomføre et valg uten noen valgliste, når det ikke lenger er mulig å skrive på kandidater på stemmesedlene. Valget vil derfor i stedet måtte skje som suppleringsvalg i et menighetsmøte.

3.12.2 Høringsinstansenes synspunkter

Tabell 7, Høringsinstansenes svar på: «Kirkerådet foreslår at reglene fastsetter at suppleringsvalg til menighetsråd skal skje i et menighetsmøte. Støtter du/dere dette?» Antall.

	Ja	Nei	Vet ikke	Ingen mening	Totalsum
Menighetsråd	41	4	0	1	46
Menighetsråd med fellestrådsfunksjoner	8	5	0	2	15
Fellesråd	41	5	0	2	48
Bispedømmeråd	10	1	0	0	11
Nomineringsgrupper mv.	4	0	0	0	4
Andre	9	0	1	2	12
Totalsum	113	15	1	7	136

I tabellen er begge «Nei»-alternativene slått sammen. Totalt 13 svarer «Nei, vi ønsker mer beskrivelse av hvordan suppleringsvalget skal gjennomføres», og 2 svarer «Nei, vi ønsker at suppleringsvalget skal gjennomføres på en annen måte».

Råd for personer med funksjonsnedsettelse «be[r] om kort forskriftsfestet minstekrav til tilgjengelig gjennomføring (tolking/teksting på forespørsel, fysisk tilgjengelighet, lettest saksdokument, avstemningsmåte mulig å forstå og bruke uten digital kompetanse)» ved gjennomføring av suppleringsvalg i menighetsmøte.

Borg bispedømmeråd mener at «[d]et bør gjøres tydeligere om det skal foretas nytt valgoppgjør når et fast medlem faller bort og varamedlem rykker opp. Ofte gjøres ikke nytt valgoppgjør før plass til varamedlem blir ledig».

3.12.3 Kirkerådets vurderinger

Suppleringsvalg i menighetsmøte får bred støtte i høringen. Få høringsinstanser etterlyser et mer detaljert regelverk enn det som er foreslått. Ordningen er ment som

en reserveløsning i tilfeller der det ikke er stilt liste med tilstrekkelig antall kandidater. Av den grunn er det ikke ønskelig å regulere ordningen mer enn nødvendig. Kirkerådet opprettholder derfor forslaget.

Om det skal gjennomføres nytt valgoppgjør når en varaplass blir stående ubesatt er opp til leders vurdering. Kirkerådet ser ikke grunnlag for å endre bestemmelsen.

3.13 Valg i kategorialmenighetene (kapittel 19)

3.13.1 Forslag i høringsnotatet

Det gjøres store endringer i strukturen for reglene for valg i kategorialmenighetene, men innholdsmessig er det i hovedsak videreføring av de reglene som gjelder i dag. Noen av de særskilte bestemmelsene om valg i kategorialmenighetene ble foreslått tatt inn i kapittel 19 i forslag til regler.

Kirkemøtet 2025 vedtok at ansatte i Den norske kirke som er medlem i en døvemenighet får stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant. Det foreslås ellers ikke endringer i stemmerett og valgbarhet for kategorialmenighetene.

I § 13-2 (4) ble det foreslått å tydeliggjøre det ansvaret kategorialmenighetene har for å holde Den norske kirkes medlemsregister oppdatert.

3.13.2 Høringsinstansenes synspunkter

Saemien Ålmegeeraerie skriver:

Saemien Ålmegeeraerie (SÅR) er positiv til digitale valg og digital stemmegivning ved oppmøte. Det er ordninger som vil være mer fleksibelt. Dette forutsetter det gis tilstrekkelig opplæring til alle som har ansvar for lokalt valg og god opplæring av valgfunksjonærer. (...) Dersom det legges til rette for valg med å bruke stemmesedler på papir må det fortsatt legges til rette for postvalg.

Nidaros bispedømmeråd skriver:

Rådet støtter intensjonen om mest mulig digitalt valg også ved valg til menighetsråd i Saemien Ålmege (SÅ) og sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd, med følgende kommentarer:

- Det har tidligere vist seg at flere benytter seg av poststemmer i valgene i SÅ, men med god informasjon på forhånd, kan det vise seg å være unødvendig. Det er også viktig å bevare sikkerhet og anonymitet. Hvis det blir svært få poststemmer, står dette i fare, det taler for å kun ha heldigitalt valg eller digitalt valg med oppmøte.
- Det er helt avgjørende med god informasjon og opplæring av valgfunksjonærer, slik at SÅ-medlemmer blir godt ivarettatt over hele landet.
- Det blir viktig å informere godt om at alle i kategorialmenighetene kan stemme på det stedet og på den måten de stemmer ved de øvrige valgene. (...)

3.13.3 Kirkerådets vurderinger

I forslag til regler som ble sendt på høring ble begrepet *heldigitale valg* brukt i kapittel 19. Nå foreslås det i stedet å skrive *uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten*. Stemming ved oppmøte vil nå skje digitalt, og den nye formuleringen tydeliggjør hva som faktisk er ment. I de tilfellene der Kirkerådet vedtar at valget gjennomføres *uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten*, betyr det at velgeren kan stemme digitalt på egen hånd eller ved oppmøte organisert av kirkelig fellesråd der velgeren bor eller oppholder seg, men at det ikke organiseres stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten.

I lys av tilbakemeldingene fra Saemien Åålmegeeraerie og Nidaros bispedømmeråd i høringen foreslås det at Kirkerådet allerede nå vedtar at valg i Saemien Åålmege gjennomføres *uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten* (vedtakspunkt to).

Bestemmelsene om postvalg er tatt ut i forslag til regler. Hvis det blir aktuelt kan Kirkerådet vedta nødvendige bestemmelser samtidig som de vedtar at valg i Saemien Åålmege gjennomføres som postvalg.

Kapittel 19 er også forenklet ved at alle gjestående bestemmelser nå er samlet i en felles paragraf med samme formuleringer for alle valgene i kategorialmenighetene. Dette innebærer ingen innholdsmessig endring sammenlignet med det som var på høring.

Kirkerådet foreslår også å legge til «Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbar.» i paragraf § 10-3 om kåring av medlemmer ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant. Dette var ikke regulert i reglene for døvemenighetenes representant og sørsamisk representant tidligere, og var heller ikke omtalt i høringen. Det antas å være en endring uten prinsipielle konsekvenser, som derfor kan foreslås nå. Det kan skje at en person endrer status fra valgbar til ikke valgbar mellom tidspunktet listen blir godkjent og når valgoppgjøret skal skje. Grunner til dette kan være endret ansettelsesforhold, at vedkommende har flyttet ut av landet eller at vedkommende er død. Å se bort fra eventuelle ikke-valgbare kandidater før man gjør valgoppgjøret bidrar til at det valgresultatet som blir publisert i første runde blir riktig og at man ikke trenger å justere dette før rådene trer i funksjon.

4 Endringer ved valg av prest og kirkelig ansatt

4.1 Regler for stemmerett

4.1.1 Forslag i høringsnotatet

Kirkerådet ser behov for å forenkle reglene om hvem som skal manntallsføres som prest og kirkelig ansatt. Regelverket som definerer hvem som er stemmeberettiget og valgbar som prest og kirkelig ansatt, er komplisert og krever omfattende arbeid for å sikre god kvalitet. En del opplysninger kommer fra ansatt- og organisasjonsregisteret i Den norske kirke, men også en del andre prester har i dag stemmerett ved valget av prest. Ved kirkevalget i 2023 ble valget av lek kirkelig tilsatt kjent ugyldig i Stavanger bispedømme etter en klage, og det ble gjennomført omvalg. Dette hang sammen med

manglende kvalitet på opplysninger om hvem som var stemmeberettiget som lek kirkelig tilsatt.

For valg av prest foreslo Kirkerådet i høringsnotatet en endring for prester som ikke er ansatt i Den norske kirke (for eksempel sykehusprester og feltprester). Det foreslås at disse aktivt må registrere seg i manntallet etter rutine fastsatt av Kirkerådet. Begrunnelsen for dette er at det har vist seg vanskelig å ha full oversikt over disse prestene og få dem inn i manntallet. Endringen legger ansvaret for å være registrert i manntallet på den enkelte prest. Registrering vil for eksempel kunne skje gjennom et enkelt nettskjema. Prester som er ansatt i Den norske kirke kan hentes direkte fra ansattregister og lønssystem, og det er derfor ikke behov for noen registreringsordning for disse.

Dagens særskilte regel om at «Prest i Den norske kirke som er generalsekretær i en organisasjon tilknyttet Den norske kirke, har også stemmerett ved valg av prest.» foreslås fjernet. Det vil da være den generelle definisjonen av «ordnet kirkelig pretestilling» som gjelder for alle. Dette vil forenkle arbeidet med manntall og gjøre reglene like for alle. Det antas at det er svært få personer som dekkes av denne bestemmelsen i dag. Bestemmelsen om permisjon under ett år videreføres, men det tas ut regulering av hvem som eventuelt har stemmerett ved valg av nominasjonskomité. Kirkerådet antok at dette ikke er nødvendig å regulere.

Krav om å være ansatt i en «ordnet kirkelig pretestilling» i minst 40 prosent stilling videreføres. Definisjonen avordnet kirkelig pretestilling videreføres, men eksemplene som er i dagens regelverk er tatt ut eller flyttet til andre deler av paragrafen. Ellers er det endringer i struktur og språk i paragrafen, men dette påvirker ikke betydningen.

For valg av kirkelig ansatt foreslås det tilsvarende forenklinger i språk og struktur som i paragrafen om stemmerett for prester. Den eneste innholdsmessige endringen er at det på samme måte som for valg av prest foreslås å ta ut regulering av hvem som har stemmerett ved valg av nominasjonskomité.

4.1.2 Høringsinstansenes synspunkter

Spir uttalte:

Spir mener det må angis tydelig hvilke kategorier prester som ikke er ansatt i Den norske kirke (rDnk eller fellesråd) som har stemmerett, og/eller at det må presiseres nærmere hva som ligger i uttrykket «fast ordnet kirkelig pretestilling». *Spir* forutsetter at dette kun kan omfatte prester som i sin tjeneste står under biskopens tilsyn. Vi forutsetter at biskopene må ha oversikt over de prestene dette gjelder, og mener det bør være bispedømmeadministrasjonen som bør ha ansvar for å føre dem det gjelder inn i manntallet. Slik reglene nå er formulert åpner de for en rekke tvilstilfeller. Det er ønskelig at reglene blir mer entydige.

Råd for personer med funksjonsnedsettelser ber om at fellesrådene får «(...) tydelig plikt til å informere ansatte/prester om hvordan de blir korrekt manntallsført (også i kategorialmenigheter)».

Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste ber om en gjennomgang av paragrafene for stemmerett og valgbarhet. De spør også om «innholdet i § 11-4 (1) er endret, når det gjelder tidspunkt vedkommende må være ansatt for å ha stemmerett (og være valgbar).»

4.1.3 Kirkerådets vurderinger

Kirkerådet viser til at reglene for hvilke prester som har stemmerett har endret seg over tid. Siden 2018 har begrepet «ordnet kirkelig pretestilling» vært brukt i valgreglene, jf. sak KM 06/18. Før endringen i 2018 hadde for eksempel sykehusprester ansatt ved offentlige helseforetak stemmerett, men ikke sykehusprester i Den norske kirke som var ansatt av private (ideelle) helseforetak. Etter endringen, ble begge grupper sykehusprester inkludert, forutsatt at det er snakk om prester i Den norske kirke. *Ordnet kirkelig pretestilling* er en betegnelse også benyttet i tjenesteordning for biskoper §§ 8 og 10. Definisjonen på *ordnet kirkelig pretestilling* fremgår av forslaget til § 11-3 (2):

Med ordnet kirkelig pretestilling menes en stilling som er organisert som en pretestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger.

Definisjonen inkluderer prester i Den norske kirke som er ansatt i stillinger som studentprester, sykehusprester, institusjonsprester (herunder sykehjemsprester), feltprester og prester som er i pretestillinger i frivillige organisasjoner, uavhengig av hvem som er arbeidsgiver. Definisjonen inkluderer derfor både sykehusprester ved offentlige og private helseforetak. På samme måte er studentprester ved både offentlige og private utdanningsinstitusjoner, enten de er ansatt i Den norske kirke eller av universitetene, inkludert og har stemmerett og er valgbare på samme vilkår. Dette er i tråd med gjeldende ordning.

Felles for prestene i ordnet kirkelig pretestilling er at de både er vigslet som prest i Den norske kirke, samtidig som de også er ansatt i en ordnet kirkelig pretestilling, underlagt biskopens tilsyn. Biskopene vil i hovedsak ha oversikt over hvem det gjelder, men erfaringene har vært at det er vanskelig å ha full oversikt over disse prestene og få dem inn i manntallet. Kirkerådets forslag innebærer ikke endringer i hvem som skal ha stemmerett, men det innebærer et vilkår om at de prestene som etter definisjonen har stemmerett, men ikke er ansatt i Den norske kirke, får et krav om selv å registrere seg i manntallet. En endring i tråd med Spirs innspill kan føre til at prester som i dag har stemmerett, risikerer å miste denne. Samtidig er Spirs forutsetning om at prestene må være underlagt biskopens tilsyn, ivaretatt gjennom gjeldende ordning. Det er krevende å gjøre endringer som kan påvirke stemmeretten til enkelte velgere når endringen ikke har vært på høring. I lys av disse vurderingene, opprettholder Kirkerådet sitt forslag. Hvis det skulle dukke opp tvilstilfelle har Kirkerådet mandat til å håndtere disse etter § 11-7.

Når det gjelder forslaget om at fellesrådene får en tydeligere plikt til å informere om hvordan de blir korrekt manntallsført så vil det være å legge et ansvar på fellesrådene som de ikke har i dag. Den enkelte ansatte vil selv kunne sjekke om han eller hun er manntallsført korrekt ved å logge seg inn i det digitale valgsystemet. Det vil være

mulig å få rettet eventuelle feil i løpet av stemmeperioden. Kirkerådet foreslår derfor ingen endring her.

Reglene for stemmerett og valgbarhet er gjennomgått for å få bedre samsvar. Der det var krav om en stilling på minst 15 timer i uken for å være valgbar er det nå endret til «minst 40 prosent», som er den samme formuleringen som i reglene for stemmerett.

Det er ikke foreslått endringer i tidspunkt for når man må være ansatt for å ha stemmerett og være valgbar fra sist valg.

4.2 Nominasjonskomiteer

4.2.1 Forslag i høringsnotatet

For valg av prest og kirkelig ansatt ble det i høringen foreslått forenklinger i valg av nominasjonskomité. Det ble foreslått at valgrådet skal innkalle prestene / kirkelig ansatte til et møte hvor de velger et medlem og et varamedlem blant prestene / kirkelig ansatte i hvert prosti. Forslaget var altså at det gjennomføres felles valgmøte for hele bispedømmet. Møtet kan skje digitalt, eller fysisk hvis for eksempel prestene i bispedømmet uansett er samlet. Samtidig ble det foreslått å ta ut unntaksordningen for valg av nominasjonskomité ved valg av lek kirkelig tilsatt i dagens regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 3-1 (2) b.

4.2.2 Høringsinstansenes synspunkter

Tabell 8. Høringsinstansenes svar på spørsmålet: «Kirkerådet foreslår at nominasjonskomiteene ved valg av prest og kirkelig ansatt velges i felles møte for hele bispedømmet. Støtter du/dere dette?». Antall.

	Ja	Nei	Vet ikke	Ingen mening	Totalsum
Menighetsråd	24	8	4	10	46
Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	10	2	0	3	15
Fellesråd	26	8	3	11	48
Bispedømmeråd	7	4	0	0	11
Nomineringsgrupper mv.	3	1	0	0	4
Andre	7	1	2	2	12
Sum	77	24	9	26	136

Flere høringsinstanser, blant dem fire bispedømmeråd, uttrykker skepsis til at valg av nominasjonskomiteer for prester og ansatte kun skal skje i felles møte for hele bispedømmet. De peker på risiko for lav deltakelse, og utfordringer knyttet til geografisk representasjon. Flere høringsinstanser anbefaler derfor at regelverket viderefører muligheten for valgmøter i hvert prosti. Flere understreker også at det er viktig at hvert prosti selv velger sine representanter for å sikre legitimitet, representativitet nedenfra og at prester / kirkelig ansatte i et prosti ikke overstyres av resten av bispedømmet. Noen bispedømmeråd er opptatt av at det må stå eksplisitt i reglene at digitale møter er lov.

Noen høringsinstanser, særlig bispedømmeråd, mener det er uheldig at prost og kirkeverge ikke lenger er nevnt i bestemmelsene om innkalling og gjennomføring av valgmøter. Svarene fremhever at disse rollene har et etablert lederansvar og lokal

legitimitet som bidrar til smidige og forsvarlige prosesser. De anbefaler derfor at regelverket presiserer at valgrådet skal gjennomføre arbeidet i samarbeid med prost og kirkeverge ved prostesetet. Hamar bispedømmeråd peker på at prost og kirkeverge kan ha roller som ordstyrer og referent, så dette ikke må velges i hvert møte.

Når det gjelder spørsmålet «Kirkerådet foreslår å fjerne unntaksordningen for valg av nominasjonskomité ved valg av lek kirkelig tilsatt i dagens regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 3-1 (2) b. Støtter du/dere dette?» er det 71 høringsinstanser som svarer ja og åtte som svarer nei. Av de som svarer nei er det tre menighetsråd, to fellesråd og tre bispedømmeråd. Bjørgvin bispedømmeråd skriver at det er behov for flere muligheter for å sikre at det blir valgt en nominasjonskomité.

4.2.3 Kirkerådets vurderinger

Forslaget om ett felles valgmøte ble opprinnelig fremmet for å forenkle arbeidet for bispedømmerådene. Flere bispedømmeråd har pekt på at en slik løsning kan være uheldig. Kirkerådet har derfor landet på at det er mest hensiktsmessig å gi valgrådene i bispedømmene handlingsrom til å vurdere hva som er mest praktisk og ressursbesparende lokalt. Det foreslås å åpne for at valgmøtene kan gjennomføres enten som separate møter i hvert prosti eller som ett felles møte for hele bispedømmet.

Ut fra tilbakemeldingene i høringen foreslås det å justere ordlyden slik at dagens ordning videreføres, der prester og kirkelig tilsatte i det enkelte prosti velger sin representant, fremfor at det gjennomføres ett felles valg for hele bispedømmet.

Se omtale av endring av formulering om digitale møter i avsnitt 3.5.3.

Kirkerådet har vurdert innspillet om å ta inn igjen at valgmøtene skal arrangeres i samarbeid med prost eller kirkeverge. For å kunne legge til rette for en mer effektiv gjennomføring av valgene, blant annet gjennom felles valgmøter for hele bispedømmet, mener Kirkerådet at ansvaret bør ligge hos valgrådet. Dette utelukker ikke at valgrådet kan samarbeide med prosten eller kirkevergen der det er hensiktsmessig. Når det gjelder ordstyrer og referent, vurderer Kirkerådet at dette kan avklares av valgrådet på forhånd, og at det derfor ikke er nødvendig med valg av disse i selve møtet. På denne bakgrunn opprettholdes forslaget slik det foreligger.

Det var stor støtte i høringen for å fjerne unntaksordningen for valg av nominasjonskomité ved valg av kirkelig tilsatt. På bakgrunn av dette og for å bidra til målet om forenkling i regelverket opprettholder Kirkerådet forslaget, selv om noen bispedømmeråd har pekt på ordningen som et nyttig verktøy.

4.3 Andre endringer

Kirkerådet foreslår også å legge til «Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare» i paragraf § 10-3 om kåring av medlemmer ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant. Dette ble praktisert ved valg av prest og *lek kirkelig tilsatt* også ved sist valg. Les mer om begrunnelsen for dette i punkt 3.13.3.

5 Endringer i kirkeordningen og andre regelverk

5.1 Forslag i høringsnotatet

Betegnelsene *lek* og *lek kirkelig tilsatt* er benyttet i kirkeordningen og flere andre kirkelige regelverk. Kirkerådet foreslår å endre betegnelsen også i kirkeordningen og andre regelverk, og utkast til de foreslåtte endringene i kirkeordningen er inkludert i forslaget til regler.

I kirkeordningen § 9 første ledd foreslår Kirkerådet en justering av tidspunktet for når menighetsmøtet skal endre tallet på de menighetsrådsmedlemmer som skal velges. I nåværende bestemmelse er dette når valget er kunngjort, mens det foreslås at dette skal være før fristen for å levere listeforslag. Dette er for å tydeliggjøre fristen for når menighetsmøtet kan vedta endringer i antallet menighetsrådsmedlemmer.

5.2 Høringsinstansenes synspunkter

På høringsspørsmålet: «Støtter du/dere endring av frist i kirkeordningen § 9?» har 111 høringsinstanser svart ja og tre svart nei. De tre er et menighetsråd og to fellesråd.

5.3 Kirkerådets vurderinger

Kirkerådet opprettholder forslagene til endringer i kirkeordningen § 9, og endringene i kirkeordningen, regler for valg av Kirkerådet, Kirkemøtets forretningsorden og retningslinjer for prostimøter og prostiråd hvor betegnelsene *lek* og *lek kirkelig tilsatt* erstattes. I *regler for Samisk kirkelig valg møte* er det også en henvisning til de gjeldende regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt i § 4-1 og 4-3. Det foreslås enkelte språklige endringer i disse paragrafene for å komme i overenstemmelse med formuleringene i kirkevalgreglene. De konkrete regelendringene fremgår av forslaget til vedtak.

6 Andre problemstillinger i høringen

6.1 Valgdeltakelse og informasjon til velgerne

6.1.1 Høringsinstansenes synspunkter

To bispedømmeråd og Åpen folkekirke er bekymret for valgdeltakelsen ved sist valg og spør om det bør sendes ut valgkort ved neste valg. Noen av høringsinstansene peker på fysiske valgkort som en løsning, andre ønsker en digital løsning, for eksempel på SMS. Hamar bispedømmeråd skriver: «Med det fallet som var i valgoppslutningen fra 2015 til 2019 og ytterligere nedgang til 2023, bør man bruke betydelige ressurser for å opplyse om kirkevalget og hvordan man avlegger stemme.»

Seks fellesråd og fem menighetsråd deler også bekymringen om valgdeltakelsen, uten å nevne valgkort. Heim kirkelige fellesråd skriver at de: «er bekymret for at digitalt valg vil medføre enda mindre deltakelse i valget. Mange har stemt fordi kirkevalg og kommune/ fylkestingsvalg har vært fysisk plassert nært hverandre.»

6.1.2 Kirkerådets vurderinger

Tidligere har kirkevalgreglene hatt en bestemmelse som åpner for at Kirkerådet kan sende valgkort. I den nye valgloven for offentlige valg har man gått bort fra begrepet valgkort. Loven har i stedet formuleringene «Informasjon til velgerne om stemmerett». Kirkerådets vurdering er at Kirkerådet står fritt til å vurdere utsending av informasjon til medlemmene, uten at dette behøver å stå i reglene. Om det skal sendes informasjon til velgerne direkte, og hvordan det eventuelt skal gjøres, må vurderes ut fra kommunikasjonsfaglige vurderinger, kostnader og andre hensyn. En fysisk utsending, tilsvarende valgkort ved tidligere valg, er svært kostbart, og vil koste mange millioner kroner. I 2019 kostet valgkortet nærmere 20 millioner kroner. Med inflasjon er det antatt at prisen vil være høyere nå. Digitalt valgkort ble valgt bort i 2021, blant annet fordi det vil fremstå som "Post fra det offentlige". Dette er sårbart for Den norske kirke, som ikke lenger er en statskirke.

6.2 Valgbarhet ved valg til kirkelig fellelsråd og valg til Døvekirkens fellelsråd

Nidaros bispedømmeråd og Hovedorganisasjonen KA foreslår at ansatte i Den norske kirke ikke skal kunne velges inn i kirkelig fellelsråd. Døves kirkeråd ber om at Kirkerådet vurderer endring i regler for valg av Døvekirkens fellelsråd. Disse spørsmålene er utenfor rammen av denne saken. Kirkerådet vil ta med seg innspillene i sitt videre arbeid.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forenkling er en gjennomgående begrunnelse for forslagene i saken. Det vil både bety at summen Kirkerådet bruker på kirkevalg, kan reduseres sammenlignet med tidligere valg, og at arbeidsbelastningen vil bli mindre, særlig lokalt. Samtidig skal reglene fortsatt legge til rette for hemmelige og frie valg i Den norske kirke.

Regelverket for kirkelige valg er komplekst og vanskelig tilgjengelig for både valgmedarbeiderne, kandidater som stiller til valg, ansatte, velgerne og mediene. Dette bidrar også til den opplevde belastningen ved å organisere kirkevalg. Forenkling av regelverket vil spare ressurser på alle nivåer. Disse ressursene vil kunne brukes på måter som gagnar både medlemmer og ansatte i soknene. Midler som spares inn, kan benyttes til menighetsbyggende arbeid lokalt og gi økt tilstedeværelse av ansatte i menighetens ulike tiltak. Når kirkens ansatte er mer til stede på de ulike treffstedene i kirken, vil dette også kunne ha en rekrutterende effekt med tanke på framtidig kirkelig bemanning. Frigjorte ressurser kan også komme medlemmer til gode ved at kirken inviterer til temasamlinger, seniortreff, ungdomsklubb eller korsatsing, for å nevne noen eksempler. Ansatte får frigjort tid og engasjement til arbeid blant ulike målgrupper der behovet er størst. I tillegg vil det være mange timers arbeid som spares for menighetsrådsmedlemmer og frivillige valgfunksjonærer. Et annet konkret eksempel ved å forenkle regelverket og fjerne elementer er at man kan kutte betraktelig i valghåndbok og veiledninger. Da spares det tid både i utformingen og lesingen av disse.

Digitalt kirkevalg gir mulighet for å ta grep som kan redusere kostnader og ressursbruk både lokalt og nasjonalt, men gir også behov for et mer

digitaliseringsvennlig regelverk. Alle unntak og særordninger koster tid og penger når det skal utvikles digitale system. Et mer komplekst regelverk gir også vesentlig større risiko for feil.

7.1 Tilskudd til lokal valggjennomføring

Fordi man går bort fra ordningen med kirkevalg samme sted som offentlige valg, ble det i høringsnotatet foreslått at tilskudd til lokal gjennomføring av kirkevalget avvikes. I 2023 var dette tilskuddet på ca. 35 millioner kroner. Kirkerådet la til grunn at kostnader soknet har til resterende arbeid med nominasjonskomité, behandling av valglistor og kommunikasjonsarbeid vil være innenfor kommunens finansieringsansvar.

Den foreslåtte ordningen med stemming ved oppmøte vil gi svært store besparelser både økonomisk og i arbeidstid for ansatte og frivillige lokalt sammenlignet med dagens ordning med forhåndsstemming og valgdag samme tid og sted som kommunale valg. Det foreslås å gi kirkelig fellestråd et formelt ansvar for gjennomføring av stemming ved oppmøte. Det antas at dette har vært praksis en del steder allerede, men det kan gi en del fellestråd arbeid de ikke tidligere har gjort. Det vil også være noe behov for materiell i forbindelse med stemming ved oppmøte.

Forslaget om at det ikke skal gis tilskudd har møtt en del motstand i høringen, særlig blant fellestråd og menighetsråd med fellestrådsfunksjoner. Mange peker på at kirkevalget fortsatt medfører tydelige merkostnader lokalt: arbeid med nominasjon og rekruttering, informasjon og profilering og bemanning av valglokaler for stemming ved oppmøte. Flere uttrykker skepsis til at kommunene vil prioritere ekstra midler til dette, og advarer mot at kvaliteten på valggjennomføringen blir avhengig av lokal økonomi og vilje.

Totalt er det 35 høringsinstanser som har innspill om at det bør gis eller vurderes å gis støtte til fellestrådene. Disse inkluderer to bispedømmeråd, Nettverk for fellestrådsledere, Hovedorganisasjonen KA, VID vitenskapelige høyskole, 19 fellestråd og 10 menighetsråd.

Hovedorganisasjonen KA og Nettverk for fellestrådsledere argumenterer for at tilskuddet bør videreføres i en redusert og mer målrettet form – som kompensasjon for faktiske merkostnader og som uttrykk for at nasjonale valgordninger også har et nasjonalt finansieringsansvar.

Forslag til nye kirkevalgregler legger opp til at kravene til stemming ved oppmøte og andre lokale plikter må tilpasses en ordning uten særskilt tilskudd. Hvis disse pliktene utvides, for eksempel hvis det fastsettes mer omfattende krav til stemming ved oppmøte, kan det tale for at det bør utbetales et tilskudd. Et eventuelt tilskudd er ikke tatt inn i Kirkerådets budsjett for kirkevalg slik det ligger nå. Det vil i så fall være behov for å øke summen som går til kirkevalg i 2027. Det er et spørsmål Kirkerådet må vurdere i budsjettmessig sammenheng. Det å skulle utbetale tilskudd vil også kreve en del administrasjon fra Kirkerådets side. Hvis man tar utgangspunkt i et tilskudd på 1/3 av tilskuddet i 2023 vil det totalt være behov for en økt ramme på 11,7 mill. En foreløpig beregning basert på tallene fra sist valg tilsier at de minste fellestrådene vil da få utbetalt under kr 6000. 100 fellestråd vil få utbetalt under kr

10 000. Det vil også være behov for å se på fordelingsnøkkelen, både fordi den hadde noen uheldige utslag sist og fordi rammevilkårene er endret med de nye reglene.

7.2 Andre endringer

Det foreslås forenklinger i regler for nominasjon som antas å spare arbeid på bispedømmekontorene. For supplerende nominasjon vil det være viktig å følge opp Kirkemøtets vedtak om at supplerte kandidater skal behandles likt som andre kandidater. Det vil være svært forenklenende for arbeidet med det digitale valget.

For protokoller og manntall foreslås det forenklinger som vil spare arbeidstid både lokalt, på bispedømmenivå og i Kirkerådet. Forslagene til forenkling av regler for stemmerett ved valg av prest og manntall vil også gjøre det enklere å arbeide med utvikling av det digitale valget og redusere risiko for feil.

Forslagene om at Kirkerådet skal være klageinstans også ved menighetsrådsvalg, innebærer en forenkling sammenlignet med gjeldende regelverk. Det vil bidra til en mer enhetlig og konsistent klagebehandling. Samtidig vil det nå, som tidligere, være et mål å ha færrest mulig klager. Forslagene om beredskap og omvalg, viderefører i hovedsak gjeldende regler.